



NJON NATIONALE
JEUGDORKESTEN
NEDERLAND

Stichting Nationale Jeugdorkesten Nederland

Jaarverslag en jaarrekening 2022

JEUGDORKEST
NEDERLAND 

NJO
NATIONAAL
JEUGDORKEST

NJO
MUZIEK
ZOMER
GELDERLAND


JONG
METROPOLE



NJON NATIONALE
JEUGDORKESTEN NEDERLAND

Inhoudsopgave

Inleiding	2
De Nationale Jeugdorkesten Nederland	3
Organisatie	3
Activiteiten 2022 – Orkesten en projecten van de Nationale Jeugdorkesten Nederland	5
Jeugdorkest Nederland (JON).....	5
Nationaal Jeugdorkest (NJO)	7
Jong Metropole	9
Muziekzomer Gelderland	10
Young Professionals	12
Samenwerkingen in 2022	14
Marketing, Communicatie en Sales in 2022	15
Financiën en continuïteit	17
Inzicht kosten participatieprojecten en projecten van niet-professionals van de NJON	19
Codes en AVG	19
Governance Code Cultuur	20
Code Diversiteit en Inclusie	20
Fair Practice Code.....	22
Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG).....	23
Verslag van de Raad van Toezicht	23
Bijlage 1 – Concertoverzicht 2022	25
Bijlage 2 – Artikelen en recensies Blauwbaards Burcht (operaproductie Muziekzomer Gelderland).....	30
Bijlage 3 - Concerten en bezoekersaantallen NJON 2019-2022	38
Bijlage 4 – Gecomprimeerde jaarbegroting 2023 Stichting NJON	39
Jaarrekening 2022 Stichting NJON.....	41
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	62
Prestatieoverzicht 2022	66



Inleiding

Een bewogen jaar en een jaar van uitersten. Zo valt 2022 te typeren. Beginnend tijdens een corona-lockdown met gesloten concertzalen, thuiswerken en beperkingen op groepsactiviteiten. De enige live podiumkunst die publiek kon beleven was via radio, televisie en internet. Met toestemming van de gemeente Apeldoorn mochten we het Nationaal Jeugdorkest bij elkaar laten komen om in elk geval de live radio-uitzending van het AVROTROS Vrijdagconcert op 28 januari voor te bereiden. Door afstand houden en elke dag testen van alle deelnemers en teamleden hebben we het virus buiten het project weten te houden. Toen op 26 januari de concertzalen weer open mochten, ook al was dat nog met beperkingen, was partner en thuisbasis Theater Orpheus gelijk bereid om die dag ook het eerste concert met publiek te helpen realiseren.

Stap voor stap ging het land van het slot. Onze leden, de jonge musici tussen 14 en 26 jaar, hadden na twee jaar beperkingen zo'n grote behoefte om eindelijk weer samen muziek te maken, dat we als Nationale Jeugdorkesten Nederland (NJON) alles op alles hebben gezet om voor hen in de rest van het jaar zo veel mogelijk te realiseren. Veel grote en mooie projecten in de zomer en na twee jaar eindelijk ook weer volwaardige winterprojecten aan het eind van het jaar waren het resultaat. Daarnaast ook weer meer projecten voor young professionals waarmee we onze brugfunctie tussen opleiding en beroepspraktijk hebben verbreed. Gigantische inzet van het team, alle tijdelijke medewerkers, vrijwilligers, coaches en dirigenten hebben dat mogelijk gemaakt. We moeten echter ook constateren dat de combinatie van verminderde rijkssubsidie en fors stijgende kosten ons met de neus op de feiten drukt: het Fonds Cultuurparticipatie verminderde de subsidie aan het begin van de lopende beleidsperiode (2021-2024) met 29%, omdat ze een deel van onze deelnemers – de muziekvakstudenten – minder goed binnen hun doelstellingen vindt passen. Twee jaar corona zorgden ervoor dat het effect daarvan nog niet zo zichtbaar was. Immers, we konden door de beperkingen veel minder projecten organiseren en ontvingen bovendien ook extra coronasteun. Nu we na het einde van de coronabeperkingen in 2022 vol vaart zo veel mogelijk jonge musici weer kansen hebben geboden wordt de discrepantie tussen onze doelstellingen, en ambities en de verlaagde subsidie zichtbaar. Een fors verlies over 2022 is het gevolg. Dit jaar hebben we dat kunnen opvangen vanuit de reserves en dat deden we ook met overtuiging, omdat we zagen hoe nodig de projecten na twee jaar "opsluiting" waren voor al die jonge musici. Maar het is natuurlijk duidelijk dat we niet op diezelfde manier door kunnen en er een oplossing moet komen voor de financieringsproblematiek. Gelukkig worden belang en kwaliteit van wat we doen binnen en rond de sector en ook door de fondsen en overheden erkend. Inmiddels zijn we een lobby gestart om te zorgen dat de NJON in de toekomst de belangrijke rol in de talent-ontwikkelingsketen kan blijven vervullen en daarvoor dus weer voldoende rijkssteun te verkrijgen. Daar is politieke wil voor nodig, want uit welk potje die steun komt maakt in principe natuurlijk niet uit, als de Stichting NJON maar niet tussen wal en schip van verschillende regelingen valt.

In 2022 zagen we een voorzichtige terugkeer van het publiek. Zoals ook in de rest van de sector zijn we nog lang niet op het niveau van voor corona. Veel bezoekers zijn enthousiast dat ze weer concerten kunnen bezoeken, maar anderen zijn nog voorzichtiger. Opvallend is dat de beslissing om kaarten te kopen in een veel later stadium wordt genomen dan voorheen. Dat maakte de kaartverkoop voor met name ons festival wel een stuk spannender. Uiteindelijk raakte toch een flink aantal voorstellingen uitverkocht.

Persoonlijke omstandigheden dwongen mijzelf om mijn werkzaamheden tijdelijk neer te leggen net in de drukste periode van het NJON-seizoen. Ik ben de Raad van Toezicht zeer dankbaar voor het begrip en de ruimte die ze me heeft gegeven. Mijn grote dank gaat ook naar Wim Vos, die mijn taken waarnam, en het team. Zij hebben ervoor gezorgd dat de projecten afgelopen zomer uitstekend zijn georganiseerd en succesvol zijn geweest.

We kijken terug op een succesvol jaar als het gaat om de inhoud van de projecten en wat die hebben betekend voor zo veel jonge musici en een weer groeiend publiek. De financiële zorgen zijn groot, maar duidelijk is waar dat aan ligt. Dat heeft nu de volle aandacht in het besef dat voor het voortbestaan van de NJON en de essentiële, unieke functie die de NJON vervullen een oplossing noodzakelijk is. We voelen ons daarin gesteund door velen en hopen dat zich dat uiteindelijk ook vertaalt in een voldoende, structurele en toekomstbestendige rijks-financiering.

Ewout van Dingstee
directeur/bestuurder

De Nationale Jeugdorkesten Nederland

De Stichting Nationale Jeugdorkesten Nederland (NJON) is *het* nationale talentontwikkelingsinstituut voor jonge musici vanaf 14 jaar tot en met young professionals op het gebied van ensemble- en orkestspel op het hoogste niveau, met een ruim en gevarieerd aanbod aan concerten en (interdisciplinaire) voorstellingen voor een breed publiek.

De NJON zijn in ontwikkeling. Veranderingen in de samenleving, nieuwe financiële uitdagingen en veranderende behoeftes van deelnemers dwingen tot reflectie en aanpassingen. Dat past ook bij een lerende organisatie die zich inzet voor de ontwikkeling van (jonge) mensen. De NJON blijft grote waarde hechten aan de twee doelstellingen talentontwikkeling en het bereiken van publiek. Het zwaartepunt ligt daarbij op de talentontwikkeling. Alle projecten voor de talenten leiden tot uitvoeringen, omdat dat ook een belangrijk onderdeel van het leerproces is. Daarmee trekken we dus ook publiek. Inmiddels ook andere doelgroepen dan een paar jaar geleden.

Ook het type activiteiten die worden georganiseerd is veranderd. In de afgelopen jaren zijn de activiteiten van de NJON verder uitgebreid met zogenaamde Young Professional (YP) projecten. Naast de belangrijke projecten voor de leden van het Jeugdorkest Nederland en het Nationaal Jeugdorkest is met de uitbreiding van het aantal Young Professional projecten het talentontwikkelingstraject van de NJON verder verlengd. Hierdoor zorgen we voor de kansenvergroting voor de beginnende professional die hard nodig is om daarna als volwaardig musicus aan de slag te kunnen. Met de Young Professionals is een nieuwe doelgroep toegevoegd aan onze organisatie naast de muziekvakstudenten van het NJO en de jonge muzikalenten van het JON.

Alle projecten en producties die de NJON organiseert leiden tot één of meer uitvoeringen voor publiek. Soms eenmalig en op maat gemaakt voor een specifieke gelegenheid, maar meestal meerdere, openbare uitvoeringen. Daarbij worden genre-grenzen overschreden en vervaagd. Klassiek, jazz, nieuwe muziek en popmuziek staan – ook in mengvormen – op het programma. De NJON loopt voorop in het ontwikkelen van nieuwe en vernieuwende programma's. Het experimenteren met nieuwe presentatievormen, interdisciplinaire programma's en ongebruikelijke locaties zijn een vanzelfsprekend onderdeel van de projecten. Zo wordt een gevarieerd publieksaanbod gerealiseerd waarmee jaarlijks vele bezoekers worden bereikt, waarvan zo'n 20% voor het eerst met de NJON kennis maken. Met het uitbreiden van de Young Professional projecten merken we dat we ook ander publiek en andere doelgroepen bereiken. De samenwerkingen met de Nationale Opera, Opera Zuid en De Werf zijn daar belangrijke voorbeelden van en natuurlijk ook de bijdrage van de NJON musici aan het tv-programma Aria.

Organisatie

De Stichting Nationale Jeugdorkesten Nederland heeft een éénhoofdige directie en een Raad van Toezicht. Het team bestaat uit 10 vaste medewerkers (10.55 fte). In de aanloop naar de zomerprojecten van de orkesten en de Muziekzomer Gelderland versterkten zo'n 25 tijdelijke medewerkers als producenten, productieassistenten en tourmanagers het team. Dirigenten, solisten, coaches, choreografen, regisseurs, technici en adviseurs worden op projectbasis ingehuurd. Daarnaast ondersteunen ruim tachtig vrijwilligers het team met allerlei werkzaamheden.

De vaste staf van de Nationale Jeugdorkesten Nederland in 2022:

- Ewout van Dingstee – directeur/bestuurder
- Wim Vos - directeur/bestuurder ad interim (van 13 juni t/m 30 november)
- Anne Borgijink-Pagnier – zakelijk Leider
- Annette van Buren – officemanager
- Daniëlle Egberts (tot 1 mei) / Twan Dubbers (vanaf 1 augustus) – orkestmanager NJO
- Annet van Os-Visser (tot 1 oktober) / Evelien Müller (vanaf 1 oktober) – orkestmanager/projectleider JON
- Freddy van Maurik – hoofd productie
- Marjolein Rietveld – producent
- Josine Kockelkoren – medewerker productie
- Voline van Teeseling – hoofd marketing



- Merel Coebergh – medewerker marketing, communicatie en sales

Antony Hermus is artistiek adviseur van het Nationaal Jeugdorkest en regelmatig terugkerend gastdirigent. Jurjen Hempel is de vaste dirigent en artistiek adviseur van het Jeugdorkest Nederland.

Op freelance basis worden de NJON ondersteund door Wilco Mulder (controller/financieel beheer) en Redmar de Haan (automatisering). Voor specifieke projecten worden op tijdelijke basis extra medewerkers aangetrokken.

De Stichting NJON onderschrijft de Governance Code Cultuur, Fair Practice Code en de Code Diversiteit en Inclusie, en handelt daarnaar. De Raad van Toezicht is onbezoldigd. Voor reis- en onkosten wordt de leden een vaste vergoeding van 100 euro per persoon per jaar verstrekt. Bij de Stichting NJON zijn geen medewerkers in dienst die meer verdienen dan het grensbedrag als gesteld in de Wet Normering en Bezoldiging Topinkomens. De NJON kennen geen bonusregelingen, een 13^e maand of lease-autoregelingen voor werknemers. De NJON voorzien voor werknemers in een pensioenregeling conform de regeling van het Pensioenfonds Zorg- en welzijn (PFZW).

De Raad van Toezicht bestond in 2022 uit:

Roland Kieft (voorzitter) – eigenaar van adviesbureau Management & Creatie, Lid RvT Stichting Nederlands Studenten Orkest, Lid RvT Stichting Frommerman, Lid bestuur Stichting Prinses Christina Concours

Henk Beerten (vice-voorzitter) – vz Nijm. St. Kamermuziek, vz Raad van Toezicht KION, vz RvT Go Short – internationaal korte filmfestival, vice vz RvT Tarcisiusschool, vz Cultuur Historisch Platform Regio Nijmegen, vz Stichting Eurogames Nijmegen, lid bestuur Stichting Ondersteuning Aidsactiviteiten Nijmegen

Jaap Hetebrij - partner Ernst & Young Accountants LLP t/m 30 juni 2022, Lid Accountantskamer Rechtbank Zwolle, Lid bestuur Stichting Nationale Veteranenbegraafplaats Loenen, Lid bestuur Stichting Bewindvoering en Vermogensbeheer Apeldoorn

Anita Janssen – althoboïste Nederlands Philharmonisch Orkest | Nederlands Kamerorkest

Fnaan Woldegiorgis – Hoofd Diversiteit en Inclusie KNVB, Lid RvT Nieuwlander, Lid bestuur Club Classique

Rooster van aan en aftreden Raad van Toezicht:

	Datum aanstelling	Ingang 2 ^e termijn	Datum aftreden
Roland Kieft (voorzitter)	15-02-2019	15-02-2023	
Henk Beerten (vicevoorzitter)	15-02-2019	-	14-02-2023
Jaap Hetebrij	15-02-2019	15-02-2023	
Anita Janssen	15-02-2019	15-02-2023	
Fnaan Woldegiorgis	1-09-2021	1-09-2025	

De NJON wordt gesteund door twee vriendenstichtingen gelieerd aan respectievelijk het Jeugdorkest Nederland en het Nationaal Jeugdorkest met 697 totaal donateurs.

Activiteiten 2022 – Orkesten en projecten van de Nationale Jeugdorkesten Nederland

De start van het jaar stond nog in het teken van coronamaatregelen en gedeeltelijk geannuleerde en aangepaste projecten. Gelukkig kwam met het voorjaar ook coronarust en konden we op volle kracht vooruit om projecten voor en met onze jonge talenten te realiseren. Omdat zij na twee jaar beperkingen zo'n grote behoefte hebben om eindelijk weer samen muziek te maken en er zo lang weinig mogelijk was, hebben we alles op alles hebben gezet om voor hen in de rest van het jaar zo veel mogelijk te realiseren. Veel grote en mooie projecten in de zomer en na twee jaar eindelijk ook weer volwaardige winterprojecten aan het eind van het jaar waren het resultaat. Daarnaast ook weer meer projecten voor young professionals waarmee we onze brugfunctie tussen opleiding en beroepspraktijk hebben verbreed. Hieronder een opsomming van al deze activiteiten. Een compleet overzicht van alle concerten en voorstellingen is opgenomen in bijlage 1.

Jeugdorkest Nederland (JON)

Het Jeugdorkest Nederland kon in 2022 weer voor het eerst een volledig seizoen draaien sinds de start van de coronapandemie. Naast de vaste zomer- en wintertournee verzorgde het JON, samen met solisten, het jubileumconcert van het Prinses Christina Concours, waren leden van het orkest bij het Kinderprinsengracht en Kerstmuziek gala van Méér Muziek in de Klas vertegenwoordigd en speelde het orkest bij de eerste editie van festival Maaiveld in Apeldoorn samen met Roel van Velzen.

Audities

zaterdag 24 september Parnassos, Utrecht
zondag 25 september Theater Orpheus, Apeldoorn

In totaal hebben 33 musici auditie gedaan tijdens de audities dagen.
In aanloop naar de projecten hebben 14 musici een videoauditie gedaan.

Zomertournee Jeugdorkest Nederland 2022

De zomertournee van het JON van 2022 ging van start met een repetitiweekend in juni. Op 3 juli was er een repetitiedag en vanaf vrijdag 22 juli kwam het orkest bij elkaar om verder te repeteren en concerten te geven in Italië en Nederland. Tijdens de tournee zijn de musici begeleid door muzikale coaches en hebben ze deelgenomen aan een workshop waarin podiumpresentatie zelfbewustzijn centraal stonden. Tijdens de zomertournee heeft ook een Kamermuziekavond plaatsgevonden georganiseerd door het Jongeren Bestuur.



Jeugdorkest Nederland voorafgaande aan het concert in het Voormalig Zendgebouw, Radio Kootwijk, onderdeel van de Muziekzomer Gelderland 2022. Foto Jessie Kamp

Programma:

Xavier van de Pol The Redcrosse Knight
Antonín Dvořák Celloconcert in b, opus 104
Sergei Rachmaninov Symfonie 3 in a, opus 44

dirigent: Jurjen Hempel

solist: Victor Julien-La Ferrière



concerten:

vr 29 juli	Loggia dei Lanzi	Florence, Italië
za 30 juli	Musica Riva Festival	Riva del Garda, Italië
zo 31 juli	Teatro Sociale Giorgio Busca	Alba, Italië
wo 3 augustus	Grote Kerk in Veere	
do 4 augustus	Voormalig Zendstation Radio Kootwijk	
vr 5 augustus	Het Koninklijk Concertgebouw, Amsterdam	

JON Wintertournee 2022-2023

Het orkest kwam bij elkaar om te repeteren op 5 november, 9, 10, 11 december en 26, 27 en 28 december. Na de repetitieperiode werden vijf concerten gegeven.

Programma:

Jean Sibelius	Finlandia, opus 26, nr. 7
Benjamin Britten	Dubbelconcert voor viool en altviool
Antonín Dvořák	Symfonie nr. 9 in e, opus 95 Uit de Nieuwe Wereld

dirigent: Jurjen Hempel

solisten: Iris van Nuland (viool) en Francisca Galante (altviool), beide prijswinnaar van het Prinses Christina Concours

concerten:

do 29 december	De Geertekerk, Utrecht
Vr 30 december	Theaters Tilburg, Tilburg (twee concerten)
Vr 6 januari	Cunerakerk, Rhenen
Za 7 januari	De Rinkelbom, Heerenveen
Zo 8 januari	De Lebuïniskerk, Deventer

Overige projecten JON 2022

Kinderprinsengrachtconcert 2022

Op zaterdag 20 augustus vond het Kinderprinsengrachtconcert plaats op de Prinsengracht in Amsterdam. Leden van het JON vormden samen met een band het begeleidende ensemble voor dit bijzondere concert, dat op televisie werd uitgezonden. Bij de opnames van het Kinderprinsengrachtconcert waren 4.500 bezoekers aanwezig en de tv uitzending trok 126.000 kijkers.

Kerstmuziekgala 2022

Op donderdag 15 december werd het Kerst Muziekgala 2022, het gala vol muziek voor en door kinderen met als speciale gast Koningin Máxima, opgenomen in de Rai in Amsterdam. Er zaten ruim 1200 basisschool kinderen in de zaal. Een groep musici van het JON vormde het begeleidende ensemble op het hoofdpodium.

Het kerstmuziekgala trok tijdens de uitzending op 26 december 878.000 kijkers.

Maaiveld – JON o.l.v. Johan Plomp met Roel van Velzen

Het Jeugdorkest Nederland speelde onder leiding van Johan Plomp samen met Roel van Velzen en zijn band het slotconcert van het gloednieuwe festival Maaiveld op het Stationsplein in Apeldoorn. De Nationale Jeugdorkesten Nederland is mede-organisator van dit festival dat op 26 en 27 mei 2022 plaatsvond rondom het festivalhart op het Stationsplein en waarmee 6.000 bezoekers werden getrokken.

Prinses Christina Concours – Jubileumconcert

Op 30 oktober vierde het Prinses Christina Concours (PCC) het 55 jarig jubileum met een concert in Amare in Den Haag. Het JON droeg bij aan dit concert door voor de pauze een programma te spelen samen met vier oud winnaars van het PCC.

Kamermuziek in Muziekcentrum Enschede

In 2022 stonden er twee lunchconcerten in het Muziekcentrum in Enschede ingepland. Op 24 februari stond het Jong Limburgs Trio klaar om op te treden. Dit optreden moest worden geannuleerd omdat één van de musici positief getest was op Corona. Ondanks meerdere pogingen om een alternatieve datum te vinden in overleg met het Muziekcentrum Enschede voor dit optreden is dat helaas niet gelukt. Op 20 oktober speelde het hoornkwartet van het JON bestaande uit Chris Nicolai, Arne Minnaard, Maarten Schoonhoven en Tobias van der Wardt. Deze vier jonge musici speelden een gevarieerd programma bestaande uit hoornklassiekers, maar ook eigen bewerkingen.

Ode – Orchestra Demo Europe

Twee leden van het JON kregen de kans om onderdeel uit te maken van een jeugdsymfonieorkest samengesteld uit musici van heel Europa. Dit Europees projectorkest is in het kader van het Franse voorzitterschap van de EU georganiseerd. Het orkest verzorgde concerten in De Philharmonie in Parijs en het Palais de la Musique et des Congres in Straatsburg.

Carnaval der Dieren

Op uitnodiging van de Meester de Lughtmeijer basisschool werkte een strijkkwartet van het Amersfoort Jeugdorkest (AJO) en JON klarinettist Maarten Takken mee aan een project rondom het Carnaval der Dieren van Saint-Saens. Alle klassen van de school kregen een deel van het Carnaval der Dieren toegewezen waar zij met stop-motion animatie een filmpje van maakten. Tijdens de uitvoering in Theater Orpheus werden deze filmpjes getoond terwijl de muziek werd uitgevoerd door musici van de basisschool, het AJO en het JON.

Nationaal Jeugdorkest (NJO)

NJO Audities

De audities zijn een belangrijk onderdeel van het talentontwikkelingsprogramma van de NJON en het is de selectiemethode voor deelname aan de orkestprojecten van het NJO. Er vindt geen voorselectie plaats. Alle kandidaten die voldoen aan de criteria van leeftijdscategorie 18 t/m 26 jaar en aan een conservatorium studeren mogen auditie doen. Zij worden beoordeeld en kunnen desgewenst feedback krijgen van een professionele jury bestaande uit ervaren musici. Ook kunnen kandidaten het filmpje van hun eigen auditie ontvangen voor zelfstudie en gebruik bij lessen bij hun eigen docent aan het conservatorium.

In het najaar van 2021 vonden de audities voor de NJO Wintertournee van 2022 plaats. In totaal zijn 534 audities gehouden inclusief de audities die vanuit de NJON worden georganiseerd voor het European Union Youth Orchestra. In maart en april vonden de audities plaats voor de NJO zomerprojecten. In totaal deden 236 musici auditie voor deze projecten.

NJO Wintertournee 2022

Begin 2022 zat Nederland nog in een corona-lockdown. Het was daarom zeer onzeker of de concerten van de NJO wintertournee doorgang zouden kunnen vinden, maar één van de concerten was het Vrijdagconcert van AVROTROS dat live op de radio zou worden uitgezonden. AVROTROS gaf aan die uitzending graag door te laten gaan, omdat op

dat moment de enige live te beluisteren concerten deze live radio-uitzendingen waren. Met toestemming van de gemeente Apeldoorn om het orkest bij elkaar te brengen gingen de repetities van start. Toen op 26 januari de concertzalen weer open mochten, ook al was dat nog met beperkingen, was partner en thuisbasis Theater Orpheus gelijk bereid om die dag ook het eerste concert met publiek te helpen realiseren. Vervolgens kon ook bij het genoemde AVROTROS Vrijdagconcert alsnog publiek in de zaal worden toegelaten en kon het concert in Parkstad Limburg Theaters ook doorgang vinden.

Programma:

Emanuel Moór	Tripelconcert in d kl.t. opus 70
Sergei Rachmaninoff	Symfonie Nr.2 in e kl.t. opus 27

dirigent: John Wilson

solisten: Storioni Trio

concerten:

Vanwege de corona-lockdown moesten 5 geplande concerten worden geannuleerd. Vanaf de heropening van de concertzalen per 26 januari konden nog worden gerealiseerd:

wo 26 januari 2022	Theater Orpheus Apeldoorn
vr 28 januari 2022	TivoliVredenburg Utrecht (AVROTROS Vrijdagconcert inclusief live radiouitzending)
za 29 januari 2022	Parkstad Limburg Theaters Kerkrade

NJO zomerprojecten

- **Nationaal Jeugdorkest o.l.v. Alexander Shelley**

Richard Strauss	Don Juan, opus 20
Benjamin Britten	Vioolconcert nr.1, opus 15
Richard Strauss	Vier Letzte Lieder (alleen in het Concertgebouw)
Gustav Mahler	Symfonie nr. 4 in G

Met medewerking van

Viool	Coraline Groen (tevens young artist in residence bij Muziekzomer Gelderland)
Sopraan	Laetitia Gerards (Mahler)
Sopraan	Annemarie Kremer (Strauss Vier Letzte Lieder)

In totaal werden vijf concerten gegeven die onderdeel waren van de Muziekzomer Gelderland, waarvan twee bijzondere concerten samen met Young artist in residence Coraline Groen op het Zwitsalterrein in Apeldoorn.

Na afloop van de concerten tijdens de Muziekzomer Gelderland speelde het NJO nog twee concerten: één in het Concertgebouw Amsterdam en één in het Konzerthaus in Berlijn als onderdeel van het Young Euro Classics Festival.



Nationaal Jeugdorkest o.l.v. Alexander Shelley in Theater Orpheus, Apeldoorn. Foto Veerle Bastiaanssen

- **Hertog Blauwbaards Burcht o.l.v. Antony Hermus**

Het NJO orkest o.l.v. Antony Hermus speelde vijf voorstellingen van de opera Hertog Blauwbaards Burcht van Béla Bartók in de Melkfabriek in Arnhem. Voor het eerst verzorgde de NJON zelfstandig een



operaproductie. Hertog Blauwbaards Burcht op een vernieuwende wijze op een rauwe, industriële locatie. Alle vijf voorstellingen waren volledig uitverkocht en landelijke dagbladen schreven lovende recensies.

Mezzo-sopraan Barbara Kozelji
Bas-bariton Marc Pantus
Regisseur Kenza Koutchoukali
Lichtontwerp Teus van der Stelt

- **NJO Brahmsnonet, coach Joachim Eijlander**

Johannes Brahms Serenade 1, opus 11
Louis Spohr Nonet in F gr.t. opus 31

Negen NJO leden verzorgden zes concerten die onderdeel waren van de Muziekwinter Gelderland, waarvan één concert onderdeel was van de Muziekwinter Inclusief. Op 10 september kwam het nonet nog eenmaal samen om twee concerten te verzorgen bij het Roeg Klassiek festival.

MusXchange

In het kader van het MusXchange uitwisselingsprogramma van de European Federation of National Youth Orchestras, waar de NJO-partner in is en een bestuurszetel vervult, namen vijf musici van het NJO deel aan projecten van collega-orkesten in het buitenland. Vanuit die orkesten waren ook acht musici te gast die deelnamen aan projecten van het Nationaal Jeugdorchest en het Jong Metropole. Het MusXchange programma is mogelijk gemaakt met financiële steun van het Creative Europe Programme van de Europese Unie.



Co-funded by the
Creative Europe Programme
of the European Union

Jong Metropole

Het specialistische orkest voor symfonische pop- en jazzmuziek, dat de NJO in samenwerking met het Metropole Orkest en het Nationaal Jeugd Jazz Orkest organiseert. In Jong Metropole komen conservatoriumstudenten uit de jazz en klassieke opleidingen bij elkaar. De interactie tussen de verschillende werelden, achtergronden en stijlen leidt tot swingende en spectaculaire concerten en een enorme verbreding van de capaciteiten van alle deelnemers. Het initiatief wordt grotendeels mogelijk gemaakt door de Keep an Eye Foundation en het Prins Bernhard Cultuurfonds en bestaat uit verschillende onderdelen per seizoen: een zomer- en een wintertournee, masterclasses en twee awards. Studenten worden geselecteerd via audities die plaatsvinden in het Muziekcentrum van de Omroep in Hilversum. Het auditieproces is deel van de leerervaring, want immers een belangrijk instrument om later als professional een baan te verkrijgen. Kandidaten krijgen desgewenst feedback van de professionele juryleden. Er vindt geen voorselectie plaats. Ieder die aan de leeftijdscriteria voldoet en aan een Nederlands conservatorium een instrument studeert dat in de bezetting van Jong Metropole zit mag auditie doen.

Jong Metropole zomertournee “East meets West”

In augustus werkte het Jong Metropole aan een programma waarin de muziek uit de Westerse muziekbibliotheek samenkwam met de muziek uit de Arabische traditie. De leden van Jong Metropole, de beste studenten van de Nederlandse Conservatoria, stonden onder leiding van specialist op dit vlak, Tom Cohen. Het eerste concert was op 5 augustus: een prachtige zomeravond waarop bijna 400 bezoekers in het idyllische Openluchttheater Caprera op een energiek en vrolijk concert werden getraakteerd. De dirigent bracht zijn optimisme gemakkelijk over op de musici én het publiek. Op zaterdagavond 6 augustus was een uitverkocht Voormalig Zendstation Radio Kootwijk de plek waar het jonge talent, ruim 50 orkestleden, zich van hun beste kant lieten zien. Helaas werd het geplande concert



NJO NATIONALE
JEUGDORKESTEN NEDERLAND

in het Zuiderparktheater op zondag 7 augustus enkele dagen daarvoor geannuleerd vanwege een dubbele boeking in het Haagse park. Tijdens de zomertournee van Jong Metropole werd aan saxofonist, componist, dirigent en arrangeur Bernard van Rossum de Rogier van Otterloo Award uitgereikt. Deze stimuleringsprijs van het Prins Bernhard Cultuurfonds – ter nagedachtenis aan componist en dirigent Rogier van Otterloo – bestaat uit een compositieopdracht voor Jong Metropole in de geest van Rogier van Otterloo én een geldbedrag van tienduizend euro. De prijs is mogelijk gemaakt door de Freek en Hella de Jonge Stichting.

Jong Metropole wintertournee "Fast Future"

Tijdens het winterproject werkte Jong Metropole samen met de beroemde Amerikaanse jazzsaxofonist Donny McCaslin. McCaslin is waarschijnlijk het bekendst door zijn veelgeprezen werk als bandleider van David Bowies album Blackstar. Het Jong Metropole stond onder leiding van dirigent Jochen Neuffer. Op zaterdagavond 3 december werd het concert in Tilburg voorafgegaan door een inleiding voor studenten van de Universiteit Tilburg. Het Jong Metropole-lid drummer Nikolas Tsangaris was letterlijk en figuurlijk in het middelpunt tijdens *Fast Future*. Hij won de Outstanding Talent Award van de Keep an Eye Foundation. Hij ontving de prijs uit handen van Jochen Neuffer met de woorden: *"De Keep an Eye outstanding talent award van dit jaar gaat naar een musicus die een centrale plaats inneemt in het orkest en alle secties met elkaar verbindt. Een hardwerkende, onbevangen en nieuwsgierige muzikant, die het orkest bij elkaar houdt en drijft."*

Muziekszomer Gelderland

Zonder coronabeperkingen mocht in 2022 de Muziekszomer Gelderland weer in volle glorie worden georganiseerd. De prachtige en goed ontvangen opera Blauwbaards Burcht, de unieke concerten van Young artist in residence, Coraline Groen, de grote symfonieorkesten en de muzikale bijdragen van vele zeer gemotiveerde ensembles vormden samen weer een afwisselend en inspirerend programma.

Young Artist in Residence

Violiste Coraline Groen (26) liet als young artist in residence haar talent in de volle breedte aan het publiek zien. Ze stapte al meteen uit haar comfortzone door, samen met vaste muzikale partner Robbrecht van Cauwenberghe op bajan, haar Spotify-favorieten bestaande uit jazz, klassiek en traditionals op het podium te brengen met improvisatietalenten Floris Kappeyne op piano en Tomek van Leeuwen op contrabas in het programma *Late night*.



YAIR Coraline Groen, *Passacaglia* in de Zwitsalfabriek in Apeldoorn.
Foto Veerle Bastiaanssen

Met de muzikale voorstelling *Vader* liet ze haar meest persoonlijke kant zien door met haar vader (dominee) in gesprek te gaan over haar relatie met religieuze muziek. Samen met Robbrecht van Cauwenberghe op bajan en de zangers van Cantorex beleefde het publiek een intieme voorstelling met muziek van Bach, Brahms en Goebaidolina. Haar virtuositeit én haar passie voor orkestmuziek kon Coraline helemaal kwijt als soliste in het vioolconcert met Benjamin Britten. Samen met het Nationaal Jeugdorkest onder leiding van Alexander Shelley bracht ze dit imponerende werk onder de titel *Passacaglia* heel dichtbij het publiek. In de, door lichtontwerper Teus van der Stelt, prachtig uitgelichte Zwitsalfabriek in Apeldoorn, ervoer het publiek hoe het is om midden tussen de musici te zitten. Door de zomerse hitte in deze periode werd dit voor het publiek én de musici een extra intense ervaring voor werkelijk alle zintuigen! Tenslotte ging haar wens in vervulling om het strijkkwintet van

Schubert te spelen in diverse parken, voor een zo divers mogelijk publiek. Liefhebbers konden gratis luisteren naar *Schubert in het park* in Nijmegen, Arnhem en Apeldoorn, waarbij vanwege de hoge temperaturen toevlucht was gezocht naar schaduwrijke plekken, soms ook buiten de parken.

Blauwbaards Burcht

Van 2 t/m 6 augustus speelde 'Blauwbaards Burcht', de opera in één akte van Bartók, met het NJO Operaorkest onder leiding van Antony Hermus in De Melkfabriek in Arnhem. De regie was in handen van Kenza Koutchoukali en de hoofdrollen werden gespeeld door bas-bariton Marc Pantus als Hertog Blauwbaard en mezzosopraan Barbara Kozelj als zijn bruid Judith. Ook danseres Lucinda Wessels speelde een indrukwekkende rol, net als lichtontwerper Teus van der Stelt, die met De Melkfabriek als decor *“een slim spel van verschillende kleuren licht, en vooral ook met donker ontwierp”*, aldus de Volkskrant.



Blauwbaards Burcht in de Melkfabriek in Arnhem. Foto Jessie Kamp

In bijlage 2 zijn enkele artikelen en recensies over Blauwbaards Burcht uit verschillende dagbladen opgenomen.

Orkesten

Vier orkesten presenteerden zich op het festival: Jeugdorkest Nederland, Jong Metropole, het Nationaal Jeugdorkest Symfonieorkest en het NJO Operaorkest.

Jeugdorkest Nederland (JON) trad met ruim 80 orkestleden o.l.v. Jurjen Hempel op in een compleet uitverkocht voormalig zendstation in Radio Kootwijk, een geliefde locatie onder bezoekers vanwege de prachtige art deco vormgeving te midden van de heidevelden. Op het programma stonden The Redcrosse Knight (wereldpremière) van Xavier van de Poll, Dvořák's celloconcert met Victor Julien-Laferrière als solist en Symfonie nr. 3 van Rachmaninoff. Ook Jong Metropole trad op in Radio Kootwijk met het programma *East meets West* waarin jazz en muziek uit de bibliotheek van het Metropole Orkest samensmolt met de muziek uit o.a. de Arabische traditie. De leden van Jong Metropole, de beste ca 50 studenten van de klassieke en jazzafdelingen van de Nederlandse conservatoria, aangevuld met studenten van de afdeling wereldmuziek van Codarts Conservatorium Rotterdam, stonden onder leiding van de Israëlische dirigent Tom Cohen. Deze klassiek opgeleide dirigent is gespecialiseerd in de muziek uit Noord-Afrika en Arabische landen en pleitbezorger van een nieuwe muziktaal 'Levant Music'.

Liefde, strijd, het hemelse leven en de dood: deze grote thema's kwamen voorbij in de monumentale muziek van Mahler, Britten en ook Richard Strauss. Het Nationaal Jeugdorkest (NJO) bracht onder leiding van dirigent Alexander Shelley deze grote werken op de Bühne tijdens het festival. Dit gebeurde zowel in Theater Orpheus tijdens een besloten concert voor vrijwilligers en mantelzorgers en het openbare slotconcert van het festival, als in het eerder genoemde programma *Passacaglia* waarin het publiek het vioolconcert van Britten kon meemaken als 360 graden-surroundbeleving. Violiste Coraline Groen trad op als solist in dit vioolconcert en sopraan Laetitia Gerards in de uitvoering van de Vierde Symfonie van Mahler.

Het NJO Operaorkest verzorgde de eerder beschreven productie van Béla Bartók's *Blauwbaards Burcht*.

Familievoorstelling, ensembles en woon-zorgconcerten

Verschillende kleinere ensembles bestaande uit pre-professionele musici verzorgden concerten op bijzondere locaties en tijdens actieve evenementen. Ook was er een spannende familievoorstelling en werden in het kader van het project Muziekzomer Inclusief concerten verzorgd voor publiek dat vanwege sociale, maatschappelijke, economische of gezondheidsredenen minder vanzelfsprekend in aanraking komt met live-muziek. Daarvoor werden programma's op maat gemaakt voor (besloten) uitvoeringen in woon-zorginstellingen

Zo verzorgden Trio Cortenbach, Suol Percussion samen met young artist Coraline Groen en Robbrecht van Cauwenberghe de muzikale tussenstops tijdens de Veluvine Fietstocht vanaf Nunspeet. Dit deden het Ode Saxophone Quartet en Duo Souli tijdens de muzikale wandeling vanaf Beek-Ubbergen, waarbij helaas vanwege de hitte de wandeling zelf moest worden geannuleerd. Een selectie van drie leden van het Nationaal Jeugdorkest op trombone, trompet en slagwerk acteerde en musiceerde tijdens familievoorstelling *Het KANSRIJK* en liet, samen met de acteurs van De Werf en Theater Gajes, jong en oud op humoristische wijze interactief beleven hoe je kansen af kunnen hangen van waar je wieg staat.

NJO ensembles waren weer in de hele provincie Gelderland te beluisteren. Trio Cortenbach (klarinet, cello & piano) trad op in Zutphen, Putten, Nunspeet en Apeldoorn en tijdens een zorgconcert in Brummen. Deze zomer waren er twee strijkkwartetten: het Rijkswarttet (strijkkwartet) speelde in Oene, Heelsum en Zutphen en het Viride Quartet in Nijmegen en Hall. Het Ode Saxophone Quartet trad op in Nijmegen, Arnhem en Zutphen en Apeldoorn (buiten) en verzorgde een besloten concert voor woonzorgcentrum Het Dorp in Arnhem. Dok4 (fluit, klarinet, hobo & piano) trad op in Ede en het NJO Brahmsnonet, bestaande uit musici van het Nationaal Jeugdorkest geselecteerd via audities, verzorgde naast een optreden bij de opening van de Muziekzomer Gelderland, een reeks concerten in Ede, Empe, Nunspeet en Vorden. Zij verzorgden ook een verrassingsoptreden voor patiënten en hun bezoekers in het Gelre Ziekenhuis in Apeldoorn.

Muziek-theatrale voorstellingen werden met hulp van coaches en de NJON ontwikkeld door het Korpus Hoornkwartet en Dianto Reed Quintet. De vier musici van het hoornkwartet ontwikkelden het bijzondere programma *Wald* waarin het publiek in een muzikale tocht werd meegenomen naar de wereld van de bomen. In het bos uiteraard. Het Dianto Reed Quartet (klarinet, basklarinet, fagot, saxofoon & hobo) nam het publiek in het programma *A La Fresca* mee naar Spanje met muziek uit de landen van herkomst van de musici.

Young Professionals

De NJON biedt afgestudeerde musici, die eerder aan het talentontwikkelingstraject van de NJON deelnamen en inmiddels aan hun professionele carrière zijn begonnen, de kans extra praktijkervaring op te doen. Het blijkt dat het voor net-afgestudeerde musici steeds moeilijker is om eerste professionele werkervaring op te doen terwijl die ervaring juist steeds meer een vereiste is om voldoende werk te verkrijgen. De NJON hebben daarom de brugfunctie tussen opleiding en beroepspraktijk die we al jaren vervullen verbreed en uitgebreid met projecten voor deze young professionals. De projecten worden in samenwerking met partners gerealiseerd en kostendekkend op projectbasis gefinancierd. De young professionals doen waardevolle werkervaring op en krijgen daarvoor uiteraard ook fair betaald. De projecten die NJON voor en met young professionals organiseert stijgen in aantal en omvang en vormen inmiddels een belangrijk extra onderdeel van het talent-ontwikkeltraject.

De Werf en de voorstelling “Het Kansrijk”

In 2022 startten de Nationale Jeugdorkesten Nederland met Theater Gajes en het Theaterschip uit Deventer een ontwikkelprogramma voor de jonge professional in de podiumkunst: De Werf. Met steun van de provincies Overijssel en Gelderland en de gemeente Deventer is een driejarig project opgezet waarin twee maal 6 jonge, professionele theatermakers een 18 maanden durend allround verdiepend traject bestaande uit onderzoek & experiment, een zomerproductie, winterproductie en een eindproduct doorlopen. Een deel van de producties zijn muziek-theatraal en daarbij zullen telkens jonge professionele musici uit de gelederen van de NJON worden betrokken. Coaching en begeleiding vindt plaats vanuit de drie partners en met externe professionals. De jonge theatermakers zijn voor de 18 maanden van hun traject in loondienst, de andere (young) professionals waaronder de musici vanuit NJON worden op projectbasis ingehuurd. De eerste grote productie door de makers van De Werf is gerealiseerd en uitgevoerd was Het Kansrijk, dat ook in de programmering van de Muziekzomer Gelderland werd opgenomen.

Het Kansrijk werd een kleurrijke en humoristische voorstelling voor scholen en families over kansenongelijkheid. Het (jonge) publiek maakte deel uit van de voorstelling en werd door middel van deze participatie geconfronteerd met de gevolgen die kansenongelijkheid kan hebben. De Werf is een talentontwikkelingstraject voor jonge professionals opgezet door Het Theaterschip in samenwerking met Theater Gajes en de NJON. In totaal werden 28 voorstellingen gespeeld op festivals en basisscholen in de zomer van 2022.

LOO

LOO was een even komische als dynamische muziektheatervoorstelling waarin Paleis het Loo de hoofdpersoon was. Zij vertelde over haar geschiedenis, bewoners en bezoekers en wat dat met haar deed. Het publiek zat figuurlijk in de grote zaal van het paleis (in werkelijkheid de Rabo-zaal van Theater Orpheus) en kreeg tijdens de voorstelling een heerlijk diner voorgeschoteld. Het muzikaal ensemble bestond uit young professionals van het NJO. De voorstelling LOO was een eigen productie van Theater Orpheus in samenwerking met de NJON, die achtmaal werd uitgevoerd, waarvan tweemaal als schoolverstelling.

Aria – seizoen 2

Na een succesvolle eerste editie van Aria werd in juli en augustus van 2022 het tweede seizoen opgenomen. In het programma Aria wordt gezocht naar de nieuwe operaster van Nederland. Young professionals van de NJON vormden het orkest dat deze sterren in spé begeleidde gedurende de acht afleveringen. Het programma werd uitgezonden door Omroep Max.

Aria trok gemiddeld 887.000 kijkers per aflevering.

Het Lijflied

Zes young professional musici van het NJO vormden het muzikaal ensemble van de familievoorstelling Het Lijflied (5+). Deze voorstelling is een coproductie van Opera Zuid, De Nationale Opera en November Music. Componist Lucas Wiegerink componeerde de muziek voor het Lijflied waarbij hij zich liet inspireren door het menselijk lichaam. In het Lijflied gaat het publiek mee met Ina, die een reis maakt door haar eigen lichaam. In totaal werden 33 voorstellingen van Het Lijflied gespeeld door heel Nederland.

Operettaland

Achtmaal werd deze familievoorstelling (8+) uitgevoerd door de cast van de Nationale Opera en een groot NJO orkest bestaande uit young professionals onder leiding van Aldert Vermeulen. Deze familievoorstelling over het niet bestaande Operetta Land is een meeslepend verhaal, vol van alles wat operette zo onweerstaanbaar maakt bedacht door theatermaker Steef de Jong en met teksten van Paulien Cornelisse.

NJO Verrassingsconcerten

In 2022 organiseerden de NJON en Theater Orpheus samen een nieuwe serie NJO Verrassingsconcerten in de Altioszaal van Theater Orpheus. Bij deze concerten blijft het programma tot vlak voor aanvang een verrassing voor

het publiek en presenteren ensembles bestaande uit NJO musici zich. In totaal waren er zeven NJO Verrassingsconcerten waarbij bij de eerste edities nog coronabeperkingen voor het maximum aantal bezoekers golden.

Overige concerten

Naast bovengenoemde projecten verzorgden diverse musici van het NJO nog diverse besloten concerten gedurende het jaar.

NJO Workout Sessies

In februari 2022 vonden twee NJO Workout Sessies plaats. In 2021 zijn deze speciale sessies ontwikkelend om de conservatoriumstudenten en leden van het NJO de kans te geven zich verder te ontwikkelen in het samenspel gedurende de periode dat grootschalige projecten niet mogelijk waren. Tijdens deze sessies werkten de ensembles onder begeleiding van ervaren coaches aan bestaande composities en aan een kettingcompositie. Elk ensemble componeerde onder begeleiding van componist en arrangeur Willem van Merwijk een stukje nieuwe compositie en gaf dat door aan een volgend ensemble. Het werkproces en het maken van de kettingcompositie is vastgelegd op beeld en wordt gepresenteerd via de website www.njo.nl.

Samenwerkingen in 2022

De NJON werken samen in een groot netwerk van allerlei samenwerkingspartners. Subsidiënten, fondsen, sponsors, bedrijfsleven, Vrienden en allerlei collega-organisaties zijn voor ons van groot belang. Een aantal samenwerkingspartners wordt hier specifiek belicht.

Lokale en regionale jeugdorkesten

De orkesten van de NJON bestaan uit de muzikale toptalenten van Nederland en in Nederland studerende musici. Van enorm belang is ook het traject dat de musici hebben doorlopen voordat ze in één van de NJON orkesten kunnen spelen. De muzieklessen die de musici hebben gehad en de ervaringen op samenspelgebied die ze hebben kunnen opdoen in ensembles en (regionale) jeugdorkesten.

De NJON vervult daarom graag een inspirerende en adviserende rol in het muzikaal talent-ontwikkeltraject voorafgaande aan het traject dat de NJON biedt, de eerdere schakels in de keten. Vanuit deze gedachte vervult de NJON een mentorrol voor lokale orkesten in Apeldoorn, elders in Gelderland en Nederland. In 2022 werd samengewerkt met diverse lokale en regionale jeugdorkesten waaronder het Apeldoorns jeugdorkest en het Nederlands Studentenorkest. Zo zijn de uitgestelde plannen van 2021 met de Meester Lughtmeijerschool en het Apeldoorns jeugdorkest uitgevoerd in 2022. Voor een aantal concerten van het JON en NJO zijn de leden van het Apeldoorns Jeugdorkest uitgenodigd om te komen luisteren.

Bij het Kerstmuziek gala van *Meer muziek in de klas* vormden musici van het JON het begeleidende ensemble op het hoofdpodium.

Bij concerten van het JON werden leden van diverse jeugdorkesten in Nederland uitgenodigd om zo een jongere generatie te kunnen inspireren. Daarnaast is er regelmatig kennisuitwisseling met diverse jeugdorkesten en geeft de NJON adviezen over organisatie en planning van jeugdorkestprojecten.

Coalitie “Talent in Live Muziek” Apeldoorn

In 2020 hebben de NJON in samenwerking met de drie Apeldoornse partners Theater Orpheus, GIGANT en orkest de ereprijs de Coalitie “Talent in Live Muziek” opricht. Deze vier instellingen richten zich elk vanuit eigen expertise en achtergrond met speciale programma's op het ondersteunen en begeleiden van jong muzikaal talent. Door krachten te bundelen worden de bestaande activiteiten versterkt en geïntensiveerd. Voor jonge muzikale talenten

worden mogelijkheden verbreed, waarbij grenzen tussen verschillende muziekstijlen worden overbrugd en discipline-overstijgende projecten ontstaan. De coalitie biedt mentorschap aan amateurmuziekorganisaties en anderen.

Conservatoria

De NJON werkt intensief samen met de conservatoria en de conservatoria onderschrijven het belang van de NJON als aanvulling op het muziekvakonderwijs. Deelname aan projecten van de NJON geeft de studenten waardevolle ervaring in het samenspel en een verbreding van hun ontwikkeling als musicus. Ervaring die van essentieel belang is voor de ontwikkeling tot een professioneel musicus. Diverse conservatoria nemen deelname aan NJO-projecten ook op in het curriculum van hun studenten. Planning en programmering van projecten en aansluiting tussen de conservatoriumopleiding en het NJON-ontwikkelingstraject worden regelmatig op elkaar afgestemd.

Professionele orkesten en andere samenwerkingspartners

Op verschillende momenten wordt samengewerkt met de professionele orkesten van Nederland. De coaches en juryleden die tijdens de NJON projecten worden ingezet zijn afkomstig van de verschillende orkesten. Daarnaast is het Metropole Orkest een belangrijke partner van het Jong Metropole. Vacatures van diverse orkestacademies, zoals het Koninklijk Concertgebouworkest en Phion, worden actief onder de aandacht van de (oud) NJO-leden gebracht. Verschillende musici die eerder deelnamen aan projecten van de NJON zijn aangenomen op deze posities. Ook zijn er verschillende samenwerkingsprojecten met Opera Zuid en De Nationale Opera. Daarnaast zijn er regelmatig samenwerkingen met diverse concertzalen, theaters, collegafestivals en concoursen.

De Stichting NJON maakt deel uit van het samenwerkingsverband tussen de vijf grote Apeldoornse cultuurinstellingen verenigd in de Stichting Culturele Evenementen Apeldoorn. Deze stichting realiseert het festival Maaiveld in Apeldoorn waarvan in 2022 de eerste editie heeft plaatsgevonden.

Internationaal

De NJON vervult een culturele ambassadeursfunctie en zijn partner in diverse internationale projecten. De NJON is lid van de European Federation of National Youth Orchestras (EFNYO), waarvan het ook medeoprichter is en een bestuurszetel vervult. Via dit netwerk wordt expertise gedeeld en internationale uitwisseling en interculturele dialoog gerealiseerd. In 2022 zijn voor het eerst sinds de coronapandemie de leden van de EFNYO weer live bij elkaar gekomen en hebben weer internationale uitwisselingen van deelnemers tussen de verschillende partners plaats gevonden.

Met financiële steun van het Creative Europe Programme van de Europese Unie organiseert de EFNYO het uitwisselingsprogramma MusXchange, waaraan ook NJON-musici deelnemen. In 2022 zijn er 8 musici vanuit het buitenland naar Nederland gereisd om deel te nemen aan projecten van het NJO. 2 NJO-leden hebben in maart meegespeeld met het Roemeens Nationaal Jeugdorkest, 2 NJO leden hebben in april-mei meegespeeld met het Wiener Jeunesse Orchester en 1 NJO lid is naar Italië afgereisd om deel te nemen aan een project van het Orchestra Giovanile Italiana in oktober.

Als “associate partner” organiseerde de NJON weer de Nederlandse audities voor musici die aan het European Union Youth Orchestra (EUYO) willen deelnemen. De audities van het EUYO hebben in oktober en november plaatsgevonden onder andere aan het Koninklijk Conservatorium van Den Haag en het Conservatorium van Amsterdam.

Marketing, Communicatie en Sales in 2022

De start van 2022 werd nog beïnvloed door geldende coronamaatregelen, maar gelukkig werden in het voorjaar de beperkingen snel losgelaten en konden de NJON weer projecten gaan ontwikkelen en publiek verwelkomen bij de concerten en voorstellingen van onze jonge muzikale talenten. Dat betekende dat er voor de afdeling marketing,

communicatie en sales weer een grote verscheidenheid aan projecten voor (potentiële) deelnemers en publiek gepresenteerd mocht worden.

In 2022 is de gekozen weg om meer musici van de orkesten in beeld te brengen voortgezet. Dit is gebeurd door middel van het verzamelen van foto- en videomateriaal van orkestprojecten, maar ook door de musici van de orkesten een rol te geven bij het ontwikkelen van content van de verschillende social media kanalen van de orkesten en festival. Door onze musici hierbij te betrekken is de berichtgeving op deze kanalen aantrekkelijker geworden voor meer jongeren. Young Artist Coraline Groen heeft in aanloop naar de Muziekszomer verschillende korte documentaires opgenomen, waarbij haar plannen voor de Muziekszomer werden toegelicht en onder de aandacht gebracht.

In de nieuwsbrieven was dit jaar naast informatie over projecten en concerten ook weer aandacht voor achtergrondinformatie over musici, beeld en opnames.

In 2022 zijn de NJO Workout Sessions afgerond. In 2021 was hiermee gestart om musici van het NJO een alternatieve manier van ensemblespel en coaching aan te bieden gedurende de coronapandemie. Van deze Workout Sessions zijn minidocumentaires gemaakt die op de website en YouTube-kanalen zijn gepresenteerd. Dit was een mooi middel om zichtbaar en actief te blijven in tijden dat maar weinig mogelijk was.

Publieksbereik

Hoewel we in 2022 weer veel meer voorstellingen en concerten hebben mogen realiseren merken we dat in vergelijking met voor de coronapandemie bezoekers nog niet vanzelfsprekend de weg terug hebben gevonden naar de concerten. Bezoekers die bij concerten en voorstelling van de NJON zijn geweest tonen een enorme behoefte om er weer op uit te gaan, maar er was bij anderen nog terughoudendheid in het bezoeken van concerten en voorstelling. Het duurde dan ook even voordat de kaartverkoop van de Muziekszomer Gelderland goed op gang kwam. Net als collega instellingen/festivals merken wij dat bezoekers pas laat beslissen om kaarten te kopen. Ondanks dat we minder publiek hebben verwelkomd bij de Muziekszomer Gelderland dan we uit het verleden zijn gewend merken we dat onze bezoekers de voorstellingen en concerten enorm hebben gewaardeerd.

Om beter inzicht te krijgen in hoe bezoekers het festival ervaren zijn er bezoekers enquêtes afgenomen. Het publiek kreeg de mogelijkheid om een enquête in te vullen na het ontvangen van een e-mail, maar dat kon ook direct op de concertlocatie of na afloop van het concert door het scannen van een QR-code. In totaal zijn er 441 enquêtes ingevuld. De verwachting was dat door het laagdrempelig mogelijk maken van het invullen van de enquêtes deze aantallen wat hoger zouden zijn. We zien echter dat het aantal ingevulde vragenlijsten vergelijkbaar is met voorgaande jaren. Er is een zekere enquête-moeheid ontstaan, maar we hechten veel belang aan de mening van het publiek en zullen daarom blijven investeren in enquêtes en het laagdrempelig uitnodigen voor deelname via e-mail en QR-codes.

Ontwikkeling deelnemersportal website en ticketingsysteem

In 2022 is een start gemaakt om de website-portals voor de auditanten en participanten aan de projecten van de NJON gebruiksvriendelijker te maken en de aanmeldprocedures voor de diverse orkesten gelijk te trekken. In 2023 zal dit traject worden afgerond.

In 2022 kregen de NJON het bericht dat Get a Ticket, het kaartverkoopsysteem waar de NJON gebruik van maakt, in 2023 zal stoppen. In mei 2023 stappen de NJON over op het webbased kaartverkoopsysteem Tixly. Momenteel worden de benodigde stappen gezet om deze overgang te realiseren en de verwachting is dat de kaartverkoop met Tixly een stuk toegankelijker zal worden voor zowel publiek als medewerkers van de NJON.



Financiën en continuïteit

De financiële resultaten van het boekjaar 2022 worden inzichtelijk gemaakt in de jaarrekening bij dit jaarverslag. Over 2022 bedragen de netto exploitatielasten inclusief rente 2.493.353 euro, de eigen inkomsten 1.140.649 euro en de ontvangen subsidies 1.019.348 euro. Het percentage eigen inkomsten op het totaal van de baten, bedraagt 53%. Het jaar wordt afgesloten met een negatief resultaat van 333.356 euro, dat wordt gedekt uit bestemmingsreserves en eigen middelen. Dit is het gevolg van zowel bewuste keuzes als diverse externe oorzaken:

Twee jaar coronabeperkingen zijn van grote invloed geweest op juist de jonge doelgroepen waar de NJON ontwikkeltrajecten voor aanbieden. Zij hebben gedurende die tijd nauwelijks kansen gekregen voor hun ontwikkeling als mens en musicus. De nood en behoefte om eindelijk weer aan de slag te kunnen was bij hen hoog. Wij hebben dan ook besloten om voor hen in 2022 zoveel mogelijk kansen te bieden en dus meer en deels grotere projecten te organiseren dan gebruikelijk en dan normaal financieel haalbaar zou zijn. Wij waren overtuigd en voelden ook de “morele inspiratie” dat we hen als NJON deze kansen moesten bieden. Op dit moment is de continuïteit van de organisatie niet in gevaar, maar we moeten ons natuurlijk bezinnen op de financiële uitdagingen. We zetten de belangrijkste elementen op een rij:

Rijkssubsidie: problematiek financieringsstructuur

De NJON worden structureel meerjarig gesteund door de gemeente Apeldoorn, provincie Gelderland en het Fonds Cultuurparticipatie (FCP). In het jaarverslag van 2021 is al gewezen op de problematiek met betrekking tot de rijksfinanciering voor de NJON. Het FCP verminderde de subsidie aan het begin van de lopende beleidsperiode (2021-2024) met 29%, omdat ze een deel van onze deelnemers – de muziekvakstudenten – minder goed binnen hun doelstellingen vindt passen. Zij beschouwen hen te weinig als amateurs om binnen hun regelingen te passen. Tegelijkertijd stelt echter het andere rijksfonds, het Fonds Podiumkunsten (FPK) dat “vakstudenten nog geen diploma hebben en dus geen professionals zijn” en daarom komen projecten voor deze groep ook niet in aanmerking voor structurele steun van FPK. Dezelfde problematiek speelt als je naar de BIS kijkt en vaak (op projectbasis) bij aanvragen voor diverse fondsen. Een belangrijk deel van de activiteiten van de NJON past dus slecht in de hokjes van de rijkssubsidie-structuur en dreigt daardoor tussen wal en schip te vallen. Andere organisaties die zich bezig houden met talentontwikkeling van preprofessionele kunstenaars lopen tegen hetzelfde probleem aan. We zijn van mening dat deze belangrijke groep niet mag worden uitgesloten van (financiering van) hun ontwikkelkansen en zien dit dan ook als een weeffout in de rijkssubsidiestructuur waarvoor we aandacht vragen.

Overigens erkende en waardeerde het FCP in haar subsidietoekenning de rol die de NJON in de top van de keten van muzikale talentontwikkeling vervullen en dat we daarmee de brug tussen de muzikale ontwikkeling van jonge kinderen en conservatoriumstudenten naar de beroepspraktijk vormen. Ook sprak de beoordelingscommissie van het FCP waardering uit voor de aanpak van NJON voor werving en selectie en de professionele ondersteuning voor deelnemers en noemt onze samenwerkingen met professionele podiumkunstorganisaties van belang voor de ontwikkeling van toptalent. Daarmee onderschrijft het FCP het belang en de kwaliteit van het brede en lang doorlopende leertraject van de NJON, zoals die ook veel erkenning en ondersteuning krijgen binnen de sector, bijvoorbeeld vanuit de conservatoria en de beroepsorkesten. De stichting NJON biedt een lange leerlijn voor jong talent vanaf 14 jaar, conservatoriumstudenten en young professionals. De mogelijkheden voor doorontwikkeling binnen dat traject zijn essentieel en vormen de kracht van de NJON, die daarmee in Nederland op muziekgebied een unieke positie vervult.

Om de essentiële functie van NJON in de talentontwikkelingspiramide te behouden zal het noodzakelijk zijn dat een oplossing wordt gevonden en een financieringsstructuur wordt gecreëerd die structureel en toekomstbestendig is. Inmiddels zijn we in gesprek met het ministerie van OCW, de Raad voor Cultuur en de fondsen om te zorgen dat de NJON in de toekomst de belangrijke rol in de talentontwikkelingsketen kan blijven vervullen en daarvoor dus weer voldoende rijkssteun te verkrijgen. Daarin worden we breed gesteund vanuit de sector en door de provincie Gelderland en de gemeente Apeldoorn.

Corona, inflatie

De gevolgen van de coronapandemie bleken ook in 2022 nog van grote invloed te zijn op de kosten en activiteiten van de NJON. Daarnaast zorgde de snel oplopende inflatie, die mede werd veroorzaakt door de crisis in Oekraïne en fors stijgende energiekosten, ook voor stijgende kosten voor de NJON.

Extra coronasteun 2022

In 2022 ontvingen de NJON een 5^e coronasteunpakket van 147.000 euro van het Fonds Cultuurparticipatie. Deze extra bijdrage is, net als de voorgaande extra bijdragen, opgenomen in de bestemmingsreserve lasten en gederfde baten COVID-19. Deze bestemmingsreserve is op 15 februari 2021 ingesteld om deze extra ontvangen middelen in te kunnen zetten om hogere kosten en gederfde inkomsten als gevolg van de pandemie op te kunnen vangen. Het negatieve resultaat over 2022 kon voor een groot deel worden gedekt vanuit de coronareserve.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat het bestuur van stichting NJON zich over verschillende zaken een oordeel vormt en dat het bestuur schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

ANBI en financiering

De stichting heeft geen winstoogmerk en is in het bezit van een ANBI-status. Inkomsten komen uit een gespreide financieringsmix van inkomsten uit recettes en uitkoopsommen, subsidies, sponsoring, deelnemersbijdragen, private fondsen en schenkingen.

Subsidies

Voor de kerntaken en de projecten van de NJON ontvangt de stichting structurele subsidie van:

- Het Fonds voor Cultuurparticipatie
- Provincie Gelderland
- Gemeente Apeldoorn

Voor de organisatie van de Muzieksomer Gelderland ontvangt de stichting NJON subsidie van:

- Gemeente Arnhem
- Gemeente Ede
- Gemeente Zutphen
- Gemeente Berg en Dal

Voor de projecten van het Jeugdorkest Nederland ontvangt de stichting NJON subsidie van:

- Gemeente Enschede

Fondsen

De grootste fondsbijdragen ontving de Stichting NJON in 2022 van:

- Prins Bernhard Cultuurfonds
- Keep an Eye Foundation

- Van den Broek Lohmanfonds Nunspeet
- BNG Cultuurfonds
- Frank van der Wal Fonds
- VSB Fonds
- Fonds Podiumkunsten

Plannen en begroting 2023

Het fors negatieve resultaat van 2022 kunnen we opvangen, zoals hierboven beschreven, en de continuïteit van de organisatie is niet in gevaar. Voor de langere termijn moeten oplossingen gevonden worden en daar wordt aan gewerkt. Intussen zullen we moeten zorgen dat ambities en doelstellingen met de financiële mogelijkheden in balans blijven. Voor 2023 zijn minder grote, eigen producties gepland dan in 2022. Er is een realistische begroting opgesteld waarbij een negatief resultaat (kleiner dan in 2022) ruim voldoende gedekt kan worden uit de reserves. Voor 2024 en zeker voor de beleidsperiode 2025-2028 zal een sluitende begroting een vereiste zijn om ambities en doelstellingen op een verantwoorde wijze waar te kunnen maken.

Inzicht kosten participatieprojecten en projecten van niet-professionals van de NJON

Hieronder een overzicht van projecten die de NJON in 2022 organiseerden voor de muzikale talenten die nog niet aan een hoofdvakopleiding van het conservatorium studeren en participatieprojecten. Deze projecten voldoen volledig aan de doelstellingen en opdracht van het Fonds Cultuurparticipatie.

- Audities JON
- JON Zomertournee
- JON Wintertournee
- Ensembleconcerten van het JON
- Concert JON tijdens festival Maaiveld i.s.m. Roel van Velzen en band
- Jubileumconcert van het Prinses Christina Concours
- Kinderprinsengrachtconcert
- Kerstmuziekgala (in samenwerking met Méér Muziek in de Klas)
- Carnaval der Dieren in samenwerking met basisschool Lugtmeijer
- Samenwerkingen regionale en lokale amateurorkesten
- Ode- Orchestra demo Europe

In 2022 bedroegen de kosten van deze projecten 418.739,65 euro.

Daarnaast verzorgden de NJON binnen het samenwerkingsverband De Werf 28 voorstellingen op festivals en basisscholen van de participatievoorstelling *Het Kansrijk*. De uitvoering hiervan werd gedaan door de 6 jong professionele theatermakers van De Werf en 3 jong professionele musici van de NJON.

Codes en AVG

De Nationale Jeugdorkesten Nederland (NJON) onderschrijven de Governance Code Cultuur, de Code Diversiteit en Inclusie en de Fair Practice Code en werken zoveel mogelijk volgens de daarin opgenomen aanbevelingen. De Stichting Nationale Jeugdorkesten Nederland is een lerende organisatie die niet alleen bijdraagt aan de ontwikkeling van individuen en de sector, maar daartoe ook zelf continu in ontwikkeling is. Een eerlijke, open werkwijze en toegankelijkheid voor iedereen zijn kernwaarden van het beleid. Bewuste zelfreflectie en toetsing van keuzes aan deze waarden zowel intern als aan de hand van feedback van deelnemers, partners en publiek worden daartoe actief

en op regelmatige basis georganiseerd. De implementatie van de codes en toetsing van de eigen werkwijze daaraan maken deel uit van jaargesprekken, zelfevaluatie en regulier teamoverleg.

Governance Code Cultuur

De Stichting NJON hanteert het Raad van Toezicht-model met een directeur/bestuurder. De huidige Raad van Toezicht bestaat uit vijf leden waarbij rekening is gehouden met verschillende en elkaar aanvullende relevante competenties. De Raad van Toezicht is onbezoldigd. Voor reis- en onkosten wordt de leden een vaste vergoeding van 100 euro per persoon per jaar verstrekt.

De verantwoordelijkheden en taken van de directeur/bestuurder zijn vastgelegd in een bestuursreglement. De Raad van Toezicht ziet toe op naleving van dit reglement en adviseert gevraagd en ongevraagd de directeur/bestuurder over alle facetten van de bedrijfsvoering. De Raad van Toezicht vergaderde in 2022 zes maal met de bestuurder. De financiële commissie van de Raad van Toezicht had daarnaast nog drie maal apart overleg met de bestuurder. De werkwijze van de Raad van Toezicht is vastgelegd in een reglement waarin ook regels m.b.t. mogelijke belangenverstrengeling en de WBTR zijn opgenomen. Bestuur en Raad van Toezicht leggen verantwoording af in het jaarverslag en de jaarrekening. Daarin zijn de implementatie van de codes en verbeteringen opgenomen. Deze jaarverslagen zijn integraal op de website beschikbaar. Bij de NJON zijn geen medewerkers in dienst die meer verdienen dan het grensbedrag als gesteld in de Wet Normering en Bezoldiging Topinkomens.

Code Diversiteit en Inclusie

De NJON willen voor iedereen toegankelijk zijn en streven bij de werving van deelnemers, medewerkers en publiek op inclusiviteit en diversiteit. We onderschrijven daarom ook de Code en handelen daar zo goed mogelijk naar in de dagelijkse werkzaamheden en de opzet van projecten. Om nog meer bewustzijn binnen de organisatie te creëren en te onderzoeken welke verbeteringen we nog kunnen doorvoeren is in 2022 een traject van zelfevaluatie gestart dat zal leiden tot een verdere ontwikkeling van het D&I beleid. Toch past ook een kritische blik op de code, omdat we zien dat we als schakel in de keten van muzikale talentontwikkeling niet alleen of zelfstandig het verschil kunnen maken, maar dat de gehele keten daarvoor nodig is en dat ook de overheid daar een grotere verantwoordelijkheid in zou moeten nemen.

Beleidsontwikkeling D&I

In de zomer van 2022 is een plan van aanpak D&I opgesteld in afstemming met lid van de raad van toezicht Fnaan Woldegiorgis. Zij is werkzaam als hoofd Diversiteit en Inclusie bij de KNVB en daarom gespecialiseerd in het onderwerp. In oktober 2022 is het traject opgestart en het zal doorlopen in 2023 met als doel tot een realistisch en bij de organisatie en doelstellingen passend D&I beleid te komen. Uiteraard wordt dat geen statisch document en is het de bedoeling dat de organisatie het beleid in het dagelijkse werk integreert en er bewust en blijvend lerend mee omgaat. In overleg met Fnaan Woldegiorgis wordt een coach/begeleider aangetrokken.

In 2023 wordt in overleg met de huidige externe vertrouwenspersoon (m) een tweede vertrouwenspersoon (v of x) aangetrokken.

Deelnemers, personeel

De selectie van deelnemers voor de invulling van vacatures in de orkesten vindt uitsluitend plaats op basis van prestatie bij de audities. Deelname daaraan staat open voor iedereen die tot de vastgestelde leeftijdscategorie behoort. Voor deelname aan het NJO is het volgen van een muziekvakstudie een tweede eis. De selectieprocedure en de opzet van projecten zijn vastgelegd in een helder auditie- en deelnamereglement, dat via de website beschikbaar is. Voor deelname aan het JON wordt van deelnemers een eigen bijdrage gevraagd. Met een beurzensysteem wordt voorkomen dat dit deelname voor minder draagkrachtige deelnemers in de weg zou staan.

In de bedrijfs- en deelnamereglementen en de contracten met (tijdelijk) medewerkers, externe coaches en dirigenten zijn uitgebreide paragrafen over (sociale) veiligheid, omgangsvormen en toegankelijkheid opgenomen.

De onderwerpen worden regelmatig in het reguliere teamoverleg geagendeerd en besproken zodat bewustzijn gecreëerd en behouden wordt. Er is voor alle betrokkenen (deelnemers, medewerkers, vrijwilligers) een onafhankelijke, externe vertrouwenspersoon beschikbaar.

Deelnemers aan het Jeugdorkest Nederland zijn afkomstig uit heel Nederland. We zien wel dat de aanwas aan jonge talenten vanuit de eerdere schakels in de keten afneemt en de variëteit in culturele en sociaal-maatschappelijke afkomst afneemt. Duidelijk tekenen zich de gevolgen van jarenlange bezuinigingen op het muziekonderwijs af, waardoor de toegankelijkheid van goed muziekonderwijs in Nederland steeds kleiner is geworden. Vanuit bepaalde regio's zien we steeds minder vaak talenten doorgroeien naar het landelijke niveau waarop onze orkesten functioneren.

De groep muzikvakstudenten, die deelnemen aan Nationaal Jeugdorkest, Jong Metropole en Muziekzomer Gelderland en de deelnemersgroep aan projecten voor young professionals is zeer internationaal. In 2022 waren 39 nationaliteiten vertegenwoordigd. Die diversiteit is mooi, maar tegelijkertijd daalt het percentage in Nederland opgegroeide deelnemers, doordat vanuit die groep steeds minder talenten doorgroeien naar het niveau dat voor aankomend professionals nodig is. Ook hier wordt het gevolg van minder toegankelijk en kwalitatief beperkter muziekonderwijs eerder in de keten zichtbaar.

Binnen het team van vaste en tijdelijk medewerkers constateren we variëteit in leeftijd, gender en geaardheid ook al vinden we dat geen doel op zich. Het gaat immers om de toegevoegde waarde die medewerkers in hun functioneren voor de organisatie hebben. Wel vinden we het belangrijk dat we kunnen constateren dat medewerkers zich veilig en gewaardeerd voelen op basis van wie ze zijn.

Auditanten, deelnemers en medewerkers hebben vrijwel allemaal van Westerse achtergrond en zijn grotendeels afkomstig uit families met een redelijk tot goede financiële situatie. We zien dat de hiervoor genoemde gebrekkige toegankelijkheid van goed muziekonderwijs eerder in de keten daar een belangrijke oorzaak van is.

Programmering en publiek

De programmering van de NJON is zeer divers, waarmee veel verschillende doelgroepen worden aangesproken. Klassiek, jazz en nieuwe muziek vormen de basis waarmee ook interdisciplinaire programma's worden gemaakt. Met een grote variëteit in locaties, waaronder bijvoorbeeld ook openlucht, industrieel erfgoed en landgoederen wordt laagdrempelige toegang gecreëerd. Belangrijk is ook onze *Muziekzomer Inclusief*: het eigen sociaal-maatschappelijke programma van de Muziekzomer Gelderland speciaal bedoeld voor publiek dat vanwege sociale, maatschappelijke, economische of gezondheidsredenen minder vanzelfsprekend in aanraking komt met live-muziek. Op maat gemaakte concerten in woon-zorginstellingen, besloten concerten voor specifieke doelgroepen, gratis toegankelijke voorstellingen op laagdrempelige locaties en Geef-een-toegift-acties maken deel uit van dit programma.

Met participatieconcerten voor jongeren, schoolbezoeken, familieconcerten, bijdragen door NJON-ensembles en -orkesten aan projecten van *Meer muziek in de klas* en coaching bij lokale jeugdorkesten eerder in de keten inspireren we kinderen en jongeren en brengen hen in aanraking met onze activiteiten. De jonge musici in de NJON-projecten zijn daarbij een inspiratie en voorbeeld voor leeftijdgenoten en jonge kinderen.

Diversiteit: afhankelijkheid van gehele keten, een kritische noot

Overheden stellen de navolging van de codes Governance, Fair Pay en Diversiteit en Inclusie verplicht voor culturele organisatie die aanspraak willen maken op (meerjarige) subsidies. De NJON erkent dat belang en handelt er ook naar. Zowel vanuit de overtuiging dat eerlijke en brede toegankelijkheid van cultuur (muziek) van groot maatschappelijk belang is als het besef dat werken met publieke middelen verantwoordelijkheden met zich meebrengt. Toch past ook een kritische noot over de eenzijdige focus op de beoordeling van de diversiteit van het deelnemersveld en het publiek bij de organisaties, die per definitie maar een klein deel van de keten van muzikeducatie en talentontwikkeling (kunnen) bedienen, zoals de NJON.

Samen spelen of zingen in een jeugdorkest of koor en dan eventueel doorgroeien naar een hoog (mogelijk professioneel) niveau is alleen mogelijk als genoeg kinderen een muziekinstrument leren bespelen of leren zingen. Om enige beheersing op een instrument te krijgen is 1-op-1 onderwijs nodig, voordat je met succes kunt leren samenspelen. Dat is per definitie kostbaarder dan een teamsport, in een groep leren dansen of acteren via jeugdtheater. Wil je als samenleving een hoogwaardige muzieksector met in Nederland opgroeiende en opgegroeide musici, dan moet het muziekonderwijs in de hele keten van kennismaking tot landelijk (internationaal) topniveau betaalbaar en toegankelijk zijn. Dat is nu niet het geval. Vergelijk het met de sport: zonder de beginners bij lokale sportclubs en alle vervolgstappen daarna tot aan een Jong Oranje is er geen nationale topsport mogelijk.

Muzikale kansengelijkheid begint bij een overheid die kwalitatief hoogwaardig muziekonderwijs financiert. Zowel via een serieus aandeel in het curriculum op de basisscholen (kennismaking en basisvaardigheden) als voor de buitenschoolse muziekeducatie (verdieping en talentontwikkeling). De NJON kunnen en willen bijdragen aan een gezondere, diverse en inclusieve muziekcultuur in Nederland. De NJON vormen de laatste schakel in de ontwikkelketen naar het niveau van de (instrumentale) muzikale beroepspraktijk. Zeg maar het Jong Oranje. Iedereen die dat niveau heeft is bij de NJON welkom om mee te doen, maar om dat niveau te kunnen bereiken moet de rest van de keten ook toegankelijk zijn. De NJON kunnen niet het gebrek aan diversiteit binnen de eigen projecten oplossen als er geen diverse aanwas vanuit de muzikale talentontwikkelingsketen komt. We roepen dan ook overheden op om die keten weer te herstellen en toegankelijk te maken voor iedereen. Wij denken graag mee over de inrichting daarvan.

Fair Practice Code

Het kleine team vaste medewerkers wordt in piekperiodes uitgebreid met tijdelijk medewerkers. Dirigenten, solisten, coaches, andere creatieve makers, technici en adviseurs worden op projectbasis gecontracteerd. Alle professionals ontvangen een redelijke en marktconforme vergoeding voor hun werkzaamheden.

De Stichting NJON valt niet onder een cao, maar de stichting heeft een door de Raad van Toezicht gecontroleerd en vastgesteld bedrijfsreglement. Daarin zijn bepalingen opgenomen over veiligheid, werktijden, compensatie van piekbelasting en honorering. Werknemers in loondienst ontvangen een marktconform salaris gebaseerd op de salarisschalen van de Rijksoverheid (voorheen BRRA) waarbij ook de in ambtenaren-cao's overeengekomen indexaties worden gevolgd waardoor koopkracht zoveel mogelijk behouden blijft. Tijdelijke medewerkers en opdrachtnemers (zzp'ers) ontvangen een passende vergoeding in verhouding tot medewerkers in vaste dienst. Met zzp'ers worden opdrachtovereenkomsten afgesloten. Deze overeenkomsten en het bedrijfsreglement zijn in 2022 door een arbeidsjurist beoordeeld en waar nodig aangepast zodat ze voldoen aan de nieuwste wet- en regelgeving en aan de Fair Practice Code.

Er is ruimte voor persoonlijke ontwikkeling: regelmatig groeien medewerkers door in functies binnen de organisatie en vindt verbreding van ervaring en vaardigheden plaats door uitwisseling met collega-instellingen. Voor medewerkers in loondienst zijn verzekeringen afgesloten voor arbeidsongeschiktheid en langdurige ziekte. De Stichting NJON is aangesloten bij de pensioenregeling van Pensioenfonds Zorg en Welzijn en heeft voor medewerkers en vrijwilligers een aansprakelijkheidsverzekering en zakelijke reisverzekering voor buitenlandse reizen.

Participanten aan het leertraject van de NJON zijn jonge talentvolle musici, voor wie de deelnemersbijdragen zo laag mogelijk worden gehouden. Als deze musici doorgroeien en gaan deelnemen aan projecten voor young professionals die de NJON organiseren, ontvangen zij daarvoor redelijke vergoedingen passend bij hun status als beginnend professional en de omvang van de projecten. De cao remplaçants voor de Nederlandse beroepsorkesten wordt daarbij als leidraad aangehouden. Daarmee wordt ook in de afspraken met partners rekening gehouden. Tegelijkertijd zijn de NJON ook alert op mogelijke oneerlijke concurrentie op de professionele markt binnen de sector, waarvoor ze tenslotte de jonge musici opleiden: er worden geen projecten tegen lagere tarieven aangenomen die normaal gesproken door professionele ensembles zouden worden ingevuld.

Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

De NJON gaan zorgvuldig om met de persoonsgegevens van medewerkers, deelnemers, klanten, vrijwilligers en andere stakeholders en houdt zich aan de regels van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG).

Er is een speciale, beveiligde online portal voor (aspirant) deelnemers aan de verschillende projecten. Via de portal kunnen (aspirant) deelnemers zich aanmelden voor audities en leden voor specifieke projecten. Ook kunnen zij daar hun geregistreerde, persoonlijke gegevens inzien en deze aanpassen.

De NJON houden enquêtes onder publiek (met name tijdens de NJO Muzieksomer), deelnemers en vrijwilligers. De informatie uit deze enquêtes wordt uitsluitend gebruikt voor het beter inspelen op wensen vanuit deze groepen en het verbeteren van de organisatie. Alleen na uitdrukkelijke toestemming van betrokkenen wordt hen verdere informatie of reclame toegestuurd of worden zij op mailinglijsten geplaatst. In alle andere gevallen wordt de informatie niet gebruikt voor reclame of verder contact met betrokkenen. Persoonsgegevens worden niet gedeeld met derden tenzij noodzakelijk voor de bedrijfsvoering en dan uitsluitend volgens de voorschriften van de AVG.

Eens per kwartaal vindt met een vaste, interne commissie overleg plaats over aspecten in de werkprocessen waarop de AVG van toepassing is ter toetsing en vaststelling van het beleid. Daarnaast is een externe, gespecialiseerde jurist betrokken bij het inrichten van het AVG-beleid en het opstellen van verwerkersovereenkomsten.

Verslag van de Raad van Toezicht

2022 was voor de Stichting Nationale Jeugdorkesten Nederland opnieuw een intens jaar. Van de corona-lockdown waarmee het jaar begon naar het proces van voorzichtig plannen maken -opnieuw zonder de zekerheid dat ze ook gestalte zouden krijgen-. De enorme dadendrang bij staf en musici toen het ergste toch echt achter de rug bleek en de vlootschouw aan talent en passie die het opleverde. Met name de eerste helft van 2022 was opnieuw een achtbaan aan emoties.

Tegelijkertijd bleek ons in mei dat de directeur-bestuurder van het NJON, Ewout van Dingstee, om persoonlijke redenen een pas op de plaats moest maken. We zijn Wim Vos dankbaar voor de wijze waarop hij Ewout heeft weten te vervangen, zoals we waardering hebben voor de staf van het NJON en de verantwoordelijkheid die zij toonden onder deze lastig omstandigheden. De Raad van Toezicht was blij toen Ewout van Dingstee kort na de zomer zijn terugkeer weer ter hand kon nemen om per 1 november weer zijn plek in te nemen.

De prachtige projecten en prestaties ten spijt, in financieel oogpunt is 2022 geen succesvol jaar geweest. In het afgelopen jaar zijn kosten substantieel hoger geweest dan begroot. De Raad van Toezicht heeft vastgesteld dat hiervoor drie redenen bepalend zijn geweest: (1) het enorme belang om de jonge musici van NJON na de twee corona-jaren optimaal ruimte te geven hun talenten weer te kunnen tonen, (2) de onvoorspelbaarheid rond de terugkeer van het publiek en (3) de forse, structurele korting op subsidiemiddelen zoals die bij het begin van de huidige beleidsperiode was vastgesteld. Ongewoon voor NJON laat het resultaat dit jaar daarmee een fors verlies zien. Waar dit tekort gedekt kan worden uit reserves en het zorgvuldige financiële beleid van de afgelopen jaren dus zijn waarde bewijst, is duidelijk dat NJON voor 2023 weer terug moet keren naar het prudente beleid van voorheen. Daarbij past het NJON overigens de overheid opnieuw te bedanken voor de corona-steunmaatregelen zoals die ook over 2022 beschikbaar zijn gesteld.

Ten tijde van het schrijven van dit verslag lijkt de corona-problematiek écht achter de rug en kan NJON zich weer optimaal richten op de ontwikkeling van muzikaal toptalent. Jonge muzikanten die binnen niet al te lange tijd de symfonische klassieke- en jazzmuziek van Nederland vorm zullen geven. De toekomst van de orkestmuziek in Nederland -klassiek en jazz- is immers waar het bij NJON om draait. De Raad van Toezicht deelt de zorg van directeur-bestuurder Ewout van Dingstee waar het gaat om de financiering en borging van NJON in de nieuwe

kunstenplanperiode. Het zal derhalve graag bijdragen in de dialoog met de overheid zoals die in 2023 rond dit urgente onderwerp plaats zal moeten vinden.

Roland Kieft

voorzitter Raad van Toezicht Stichting Nationale Jeugdorkesten Nederland

Bijlage 1 – Concertoverzicht 2022

26 januari - Apeldoorn, Theater Orpheus Nationaal Jeugdorkest o.l.v. John Wilson	3 juli - Apeldoorn, Theater Orpheus LOO
28 januari – Utrecht, TivoliVredenburg Nationaal Jeugdorkest o.l.v. John Wilson	5 juli - Apeldoorn, Theater Orpheus LOO (2 voorstellingen)
29 januari – Heerlen, Parkstad Limburg Theaters Nationaal Jeugdorkest o.l.v. John Wilson	6 juli - Apeldoorn, Theater Orpheus LOO (2 voorstellingen)
13 februari – Apeldoorn, Theater Orpheus NJO Verrassingsconcert: Trio de Staël	7 juli - Apeldoorn, Theater Orpheus LOO
24 februari – Enschede, Wilminktheater Jeugdorkest Nederland lunchconcert	9 juli - Apeldoorn, Theater Orpheus LOO
26 februari – Philharmonie de Paris Jeugdorkest Nederland Orchestra Demos Europ	10 juli - Apeldoorn, Theater Orpheus LOO
27 maart – Apeldoorn, Theater Orpheus NJO Verrassingsconcert: Eleazar Trio	29 juli – Apeldoorn, Theater Orpheus Opening Muziekzomer Gelderland 2022
5 april – Apeldoorn, Theater Orpheus Carnaval der Dieren	29 juli – Florence, Loggia dei Lanzi Jeugdorkest Nederland o.l.v. Jurjen Hempel
17 april – Apeldoorn, Theater Orpheus NJO Verrassingsconcert: Ensemble FLUWHEEL	30 juli – Nunspeet, Veluvine Trio Cortenbach (Veluvine Fietstocht, 3 voorstellingen)
19 april – Apeldoorn, Theater Orpheus Quartet with a Twist (afscheid wethouder van cultuur Apeldoorn)	30 juli – Elspeet, 't Kulturhus Suol Percussion (Veluvine Fietstocht, 3 voorstellingen)
9 mei – Paleis de la Musique et des Congres Jeugdorkest Nederland Orchestra Demos Europ	30 juli – Nunspeet, Stationslaan 30 YAIR en Robbrecht (Veluvine Fietstocht, 3 voorstellingen)
22 mei – Apeldoorn, Theater Orpheus NJO Verrassingsconcert: Ode Saxofoon Quartet	30 juli – Apeldoorn, Gelre Ziekenhuis NJO Brahmsnonet
27 mei – Apeldoorn, Stationsplein Jeugdorkest Nederland Maaiveld	30 juli – Ede, Akoesticum NJO Brahmsnonet
30 juni – Deventer, Deventer op Stelten Het Kansrijk	30 juli – Italië, Riva del Garda Jeugdorkest Nederland o.l.v. Jurjen Hempel
1 juli - Deventer, Deventer op Stelten Het Kansrijk (2 voorstellingen)	31 juli – Rozendaal, Kasteel Rosendael Het Kansrijk (2 voorstellingen)
1 juli – Apeldoorn, Theater Orpheus LOO (2 voorstellingen)	31 juli – Empe, Bij de Hommel NJO Brahmsnonet
2 juli - Deventer, Deventer op Stelten Het Kansrijk (2 voorstellingen)	31 juli – Zutphen, Dat Bolwerck Trio Cortenbach
2 juli - Apeldoorn, Theater Orpheus LOO	31 juli – Nijmegen, Brebl Late Night
3 juli - Deventer, Deventer op Stelten Het Kansrijk (2 voorstellingen)	



31 juli – Italië, Alba
Jeugdorkest Nederland o.l.v. Jurjen Hempel

2 augustus – Oenen, Aardbeientuin
Het Rijkskwartet

2 augustus – Nunspeet, Theater Veluvine
NJO Brahmsnonet

2 augustus – Arnhem, De Melkfabriek
Blauwbaards Burcht

3 augustus – Heelsum, Kerkje op de Heuvel
Het Rijkskwartet

3 augustus – Putten, Kasteel de Vanenburg
Trio Cortenbach

3 augustus – Bemmeler, Theaterkerk Bemmeler
YAIR Vader

3 augustus – Arnhem, De Melkfabriek
Blauwbaards Burcht

3 augustus – Veere, Grote Kerk
Jeugdorkest Nederland o.l.v. Jurjen Hempel

4 augustus – Otterloo, Museum Kröller-Müller
Wald (2 voorstellingen)

4 augustus – Bemmeler, Theaterkerk Bemmeler
YAIR Vader (2 voorstellingen)

4 augustus – Zutphen, Broederkerk
Het Rijkskwartet

4 augustus – Radio Kootwijk, Voormalig
Zendgebouw
Jeugdorkest Nederland o.l.v. Jurjen Hempel

4 augustus - Arnhem, De Melkfabriek
Blauwbaards Burcht

5 augustus – Apeldoorn, Kroondomein het Loo
Wald

5 augustus - Radio Kootwijk, Voormalig
Zendgebouw
Dianto Reed Quintet: A la fresca

5 augustus - Arnhem, De Melkfabriek
Blauwbaards Burcht

5 augustus – Amsterdam, Het Concertgebouw
Jeugdorkest Nederland o.l.v. Jurjen Hempel

5 augustus – Bloemendaal, Openluchttheater
Caprera
Jong Metropole o.l.v. Tom Cohen

6 augustus – Nationaal Park de Hoge Veluwe,
Parkpaviljoen
Wald

6 augustus – Vorden, Landgoed De Wildenborch
Dianto Reed Quintet

6 augustus – Vorden, Landgoed De Wildenborch
NJO Brahmsnonet

6 augustus - Radio Kootwijk, Voormalig
Zendgebouw
Jong Metropole o.l.v. Tom Cohen

6 augustus - Arnhem, De Melkfabriek
Blauwbaards Burcht

6 augustus – Nunspeet, Veluvine
Late Night

7 augustus – Oosterbeek, Tuin de Lage Oorsprong
Wald (2 voorstellingen)

9 augustus – Brummen, Landgoed Klein
Engelenburg
Trio Cortenbach

9 augustus – Apeldoorn, Gigant
Dianto Reed Quintet: A la fresca

9 augustus – Nijmegen, Museum het Valkhof
Ode Saxophone Quartet

10 augustus – Apeldoorn, Villa Astra
YAIR Schubert

10 augustus – Arnhem, De Rozet
Ode Saxophone Quartet

10 augustus – Nunspeet, Theater Veluvine
Trio Cortenbach

11 augustus – Arnhem, Het Dorp
Ode Saxophone Quartet

11 augustus - Otterloo, Museum Kröller-Müller
Viride kwartet

11 augustus – Arnhem, De Rozet
YAIR Schubert

11 augustus – Arnhem, Theater de Leeuw
Dianto Reed Quintet: A la fresca

11 augustus – Apeldoorn, Pianoatelier Kobald
Trio Cortenbach

12 augustus – Apeldoorn, Winkelcentrum Anklaar
Ode Saxophone Quartet

12 augustus – Nijmegen, Sint-Nicolaaskapel
YAIR Schubert

12 augustus – Hall, Ludgeruskerk
Viride Kwartet

12 augustus – Apeldoorn, Theater Orpheus
Nationaal Jeugdorkest o.l.v. Alexander Shelley

12 augustus – Nunspeet, Theater Veluvine
Dianto Reed Quintet: A la fresca

13 augustus – Beek-Ubbergen, Notre Dame des
Ange
Ode Saxophone Quartet (Muzikale wandeling Berg
en Dal, 2 voorstellingen)

13 augustus – Beek-Ubbergen, Huis Wylerberg
Souad (Muzikale wandeling Berg en Dal, 2
voorstellingen)

13 augustus – Laren Gld, Huis Verwolde
Het Kansrijk (2 voorstellingen)

13 augustus – Apeldoorn, Zwitsalterrein
Passacaglia (2 voorstellingen)

13 augustus – Ede, Huis Kernhem
DOK4

13 augustus – Zutphen, De IJsselstroom
Ode Saxophone Quartet

14 augustus – Groesbeek, Wijngaard de Plack
Dianto Reed Quintet: A la fresca

14 augustus - Rozendaal, Kasteel Rosendael
Het Kansrijk (2 voorstellingen)

14 augustus – Apeldoorn, Park Berg en Bos
YAIR Schubert

14 augustus – Apeldoorn, Theater Orpheus
Nationaal Jeugdorkest o.l.v. Alexander Shelley
(Slotconcert Muziekzomer Gelderland 2022)

14 augustus – Amsterdam, Gashouder
ARIA

15 augustus - Amsterdam, Gashouder
ARIA

16 augustus – Amsterdam, Het Concertgebouw
Nationaal Jeugdorkest o.l.v. Alexander Shelley

17 augustus - Amsterdam, Gashouder
ARIA

18 augustus - Amsterdam, Gashouder
ARIA

20 augustus – Amsterdam, Pulitzer hotel
Jeugdorkest Nederland
Kinderprinsengrachtconcert

21 augustus – Berlijn, Konzerthaus Berlin
Nationaal Jeugdorkest o.l.v. Alexander Shelley

22 augustus - Amsterdam, Gashouder
ARIA

26 augustus - Amsterdam, Gashouder
ARIA

30 augustus - Amsterdam, Gashouder
ARIA

3 september - Amsterdam, Gashouder
ARIA

11 september – Woudbloem, Festival Roeg Klassiek
NJO Brahmsnonet (2 voorstellingen)

11 september – Hoenderloo, Heldringkerk
Viride kwartet (Open Monumentendag)

14 september – Lochem
Het Kansrijk

15 september – Lochem
Het Kansrijk

15 september – Amsterdam, Muziekgebouw aan 't
IJ
RKST21

17 september – Maastricht Studio Malperthuis
Het Lijflied

22 september – Zutphen
Het Kansrijk

23 september – Zutphen
Het Kansrijk

23 september – Maastricht, Studio Malpertuis
Het Lijflied

24 september – Maastricht, Studio Malpertuis
Het Lijflied

4 oktober – Apeldoorn, Paleis het Loo
Quartet with a Twist (Bijeenkomst gemeente
Apeldoorn)

10 oktober – Apeldoorn, Theater Orpheus
Nymphéas Trombone Quartet (Foënix 40-jarig
jubileum)

14 oktober – Deventer
Het Kansrijk

19 oktober – Apeldoorn, Theater Orpheus
Presentatie YAIR 2023

20 oktober – Enschede, Wilminktheater
Jeugdorkest Nederland lunchconcert

23 oktober – Apeldoorn, Theater Orpheus
NJO Verrassingsconcert: DNOA

30 oktober – Den Haag, Amare
Jeugdorkest Nederland Prinses Christina Concours
Jubileumconcert

4 november – Weert, Munttheater
Het Lijflied

5 november – Den Bosch, November Musici
Festival
Het Lijflied

6 november – Den Bosch, November Musici
Festival
Het Lijflied

13 november – Heerhugowaard
Het Lijflied

16 november – Sittard, De Domijnen
Het Lijflied

17 november – Maastricht, Basisschool de Spiegel
Het Lijflied

19 november – Franeker, Theater De Koornbeurs
Het Lijflied

20 november – Amsterdam, Nationale Opera &
Ballet
Operettaland

20 november – Laren, Singer Laren
Het Lijflied

23 november - Maastricht, Studio Malpertuis
Het Lijflied

24 november - Maastricht, Studio Malpertuis
Het Lijflied

25 november - Maastricht, Studio Malpertuis
Het Lijflied (2 voorstellingen)

26 november - Amsterdam, Nationale Opera &
Ballet
Operettaland

27 november - Amsterdam, Nationale Opera &
Ballet
Operettaland (2 voorstellingen)

27 november – Leiden, Stadsschouwburg
Het Lijflied

27 november – Apeldoorn, Theater Orpheus
NJO Verrassingsconcert: Tristan Guillaume Group

3 december – Tilburg, Theaters Tilburg
Jong Metropole & Donny McCaslin o.l.v. Jochen
Neuffer

4 december – Rotterdam, LantarenVenster
Jong Metropole & Donny McCaslin o.l.v. Jochen
Neuffer

4 december – Arnhem, Stadstheater
Het Lijflied

9 december – Kerkrade, Theater Kerkrade
Het Lijflied

9 december - Amsterdam, Nationale Opera &
Ballet
Operettaland

10 december – Helmond, Theater 't Speelhuis
Het Lijflied

11 december – Amsterdam, De Meervaart
Het Lijflied

11 december – Apeldoorn, Theater Orpheus
NJO Verrassingsconcert: Delphine Trio

13 december - Amsterdam, Nationale Opera &
Ballet
Operettaland

15 december – Amsterdam, RAI
Jeugdorkest Nederland Kerstmuziekgala 2022

18 december – Utrecht, Stadsschouwburg
Het Lijflied

22 december – Apeldoorn, Markt
Sweelinck Koperensemble (Wintersferen
Videospektakel)

28 december - Amsterdam, Nationale Opera &
Ballet
Operettaland

28 december – Amsterdam, CC Amstel
Het Lijflied

29 december – Amsterdam, CC Amstel
Het Lijflied (2 voorstellingen)

29 december – Utrecht, Geertekerk
Jeugdorkest Nederland o.l.v. Jurjen Hempel

30 december - Amsterdam, Nationale Opera &
Ballet
Operettaland

30 december – Amsterdam, CC Amstel
Het Lijflied

30 december – Tilburg, Theaters Tilburg
Jeugdorkest Nederland o.l.v. Jurjen Hempel (2
voorstellingen)

Bijlage 2 – Artikelen en recensies Blauwbaards Burcht (operaproductie Muziekszomer Gelderland)

REPORTAGE DE VOLKSKRANT

Bartóks Blauwbaard vindt een prachtig duister kasteel in de Arnhemse Melkfabriek

Het Nationaal Jeugdorkest voert de korte maar heftige opera *Blauwbaards Burcht* van de Hongaarse componist uit op het zomerfestival Muziekszomer Gelderland. De regisseur en de dirigent willen het industriële karakter van de locatie daarbij optimaal benutten.

Nell Westerlaken 1 augustus 2022, 13:13



De opera 'Blauwbaards Burcht' van het Nationaal Jeugdorkest, in De Melkfabriek in Arnhem. Beeld Pauline Niks

Door de dakramen valt een schemerig licht op de vloer van de onttakelde fabriekshal. De pilaren van cement, de metalen constructies en de graffiti op de muren doen de rest: de vervallen industriële ruimte past als een jas bij de duistere figuur van Blauwbaard.

Niets meer aan doen, was de eerste gedachte van operaregisseur Kenza Koutchoukali toen ze cultuurpodium De Melkfabriek in Arnhem betrad. 'De locatie is indrukwekkend, het decor is in feite al aanwezig.' Ze plaatste wat woonkamermeubilair in de voormalige fabriekshal en vult de rest van de ruimte tijdens de voorstelling met een slim spel van verschillende kleuren licht, en vooral ook met

donker. De aanvangstijd van Bartóks opera *Blauwbaards Burcht* is daarom op 9 uur 's avonds gezet, rond het blauwe uur dat langzaam oplost in het duister.

De opera, de grootste van de ongeveer tachtig muzikale producties in de Muziekszomer Gelderland, wordt uitgevoerd door het Nationaal Jeugdorkest (NJO). De Muziekszomer begon ooit als educatief podium voor het NJO, een projectorkest van elk jaar wisselende conservatoriumstudenten. Op teenslippers, in croptops en korte broeken druppelen ze binnen voor een repetitie.

‘Superspannend dat er een heel verhaal wordt verteld terwijl je aan het spelen bent’, zegt de Spaanse violist Aina (20), die nog geen enkele opera-ervaring heeft als musicus. Collega-student Marina (20) van het Haags conservatorium is er eerder voor teruggekomen van vakantie.



De opera ‘Blauwbaards Burcht’ van het Nationaal Jeugdorkest, in De Melkfabriek in Arnhem. Beeld Pauline Niks

De Hongaarse componist Béla Bartók schreef met *Blauwbaards Burcht* een korte maar krachtige opera, zijn enige. Zijn librettist boog een volksverhaal over een bloeddorstige hertog om tot een psychodrama van alle tijden. Hertog Blauwbaard brengt zijn nieuwe bruid Judith mee naar zijn kasteel, waar een ‘eeuwig’ en ijzig donker heerst. Judith treft zeven dichte deuren die ze wil openen om het licht binnen te laten. Blauwbaard smeekt haar dat niet te doen, maar ze zet door in naam van de liefde. Blauwbaard zwicht. Achter elke deur treft Judith een andere gruwelkamer, symbool voor geheimen, leugens en herinneringen die een schaduw werpen op hun relatie.

De eenakter *Hertog Blauwbaards Burcht* werd geschreven in 1911 en bevat in tegenstelling tot sommige 19de-eeuwse en oudere opera's geen lange, uitleggerige scenes. De heldere teksten plus de locatie en de lengte (een uur) maken het werk heel toegankelijk voor een wat jonger publiek, meent dirigent Antony Hermus.

Vanaf een bank, een decorstuk, kijkt hij toe hoe de jonge musici hun plaats zoeken in de orkestopstelling. ‘*Blauwbaard* is ook muzikaal-educatief gezien een geschikte opera’, zegt hij. ‘Er zitten bijvoorbeeld veel dynamische veranderingen en tempoversnellingen in die de musici snel onder de knie moeten krijgen.’ Hermus, al ruim tien jaar betrokken bij het NJO, paste de traditionele orkestopstelling aan om de klank goed te krijgen in de ruimte waar tot 2003 vooral rammelende melkflessen waren te horen. De houtblazers naar rechts, de cellisten wat naar voren, een akoestische puzzel.

De korte productietijd en het beperkte budget vroegen om meer creatieve aanpassingen. De originele opera begint bijvoorbeeld met een poëtische maar wat ouderwetse, gesproken proloog. ‘Die hebben we vervangen door een eigen tekst’, vertelt Koutchoukali. ‘We hebben geen acteur ingehuurd, maar laten de tekst uitspreken door drie orkestleden.’

‘Het is best een heftig stuk, ook muzikaal’, zegt ze. ‘Zowel in de explosieve als in de intieme delen zit heel veel kracht.’ De haast filmische muziek van Bartók legt een extra dramatische laag in het verhaal. ‘Je hoort het onheil naderen. Elke noot, elke maat vertelt iets, en dat stopt geen moment.’



Dirigent Antony Hermus repeteert met het Nationaal Jeugdorkest 'Blauwbaards Burcht' van Bartók in De Melkfabriek in Arnhem. Beeld Koen Verheijden

De burcht van Blauwbaard is een vervallen melkfabriek in Arnhem

De prachtige locatie speelt een hoofdrol in Bartóks eenakter over Blauwbaard en zijn nieuwe bruid Judith. Er zijn in de oude melkfabriek in Arnhem geen zeven geheimzinnige deuren, maar unheimisch is het er zeker.

Peter van der Lint 2 augustus 2022

De oude, in onbruik geraakte melkfabriek staat op een bijzondere plek in Arnhem. Pal erachter verbindt de John Frostbrug de twee Rijn oevers. Het is de beruchte brug uit de Tweede Wereldoorlog, die van *A Bridge Too Far*. Het terrein rondom de fabriek is ruig, net als het interieur zelf – industrieel functioneel. Onttakelde betonnen vloeren en muren, stalen balken die het plafond stutten. In deze unheimisch aandoende omgeving gaat het drama van Béla Bartóks eenakter *Blauwbaards Burcht* zich afspelen.

Elk jaar tijdens Muziekzomer Gelderland strijkt het Nationaal Jeugdorkest (NJO) ruim twee weken neer in de provincie voor bijzondere concerten en projecten. Vorig jaar deed het NJO een project met saxofoniste Kika Sprangers in de Arnhemse melkfabriek. Het enthousiasme over de locatie was zo groot, dat men er dit jaar een nieuw project wilde doen. Het werd Bartóks opera over hertog Blauwbaard die zijn nieuwe bruid Judith meeneemt naar zijn donkere burcht. Daar weet zij Blauwbaard zover te krijgen om de zeven gesloten deuren in de burcht te openen. Ze wil licht in de duisternis. Achter de zevende deur wacht haar een onaangename verrassing.

Voor alle drie de eerste keer

Voorafgaand aan een repetitie praten dirigent Antony Hermus, mezzosopraan Barbara Kozelj (Judith) en bas Marc Pantus (Blauwbaard) over het werk en hun rollen. Het is voor hen alle drie de eerste keer dat ze deze muziek uitvoeren. De keus voor Bartóks eenakter kwam van Hermus en de directeur van het NJO.

“We wilden heel graag iets met opera op deze bijzondere locatie doen”, zegt Hermus. “Het moest compact, en *Blauwbaards Burcht* duurt een uurtje. We spelen overigens niet de oorspronkelijke partituur voor groot orkest, omdat dat hier niet zou passen. Er is een bewerking voor een kleine veertig musici van Eberhard Kloke, en die gebruiken we als basis.”

“Dat vond ik wel een prettige gedachte”, zegt bas Pantus, “dat het orkest kleiner zou zijn. Want Bartók geeft ’m soms behoorlijk van jetje.” Barbara Kozelj beaamt het: “Omdat je de rol voor de eerste keer zingt, is een intieme setting wel fijn. Ook al moet ik zeggen dat het nog steeds niet echt klein klinkt, hoor.”



Mezzosopraan Barbara Kozelj en bas Marc Pantus als Judith en Blauwbaard tijdens een repetitie. Op de achtergrond het Nationaal Jeugdorkest. Beeld Koen Verheijden

“Het is fantastisch om nu echt met orkest te kunnen werken”, zegt Kozelj. “Met orkestbegeleiding gaat het in deze muziek altijd beter. Alle kleuren komen dan tevoorschijn, je mag eindelijk je kostuum aan, en de belichting doet zijn fraaie werk. Zo fijn om in deze fase te stappen. Ik heb wel goed nagedacht toen het aanbod voor deze rol kwam. Zingen in het Hongaars doe je niet vaak, al klinkt die taal wel heel mooi. Dat ik deze rol mag zingen, in deze setting. Echt bijzonder.”

Toevallig gevonden muziek

Pantus beaamt dat. “De noten van Bartók zijn heel organisch, alsof het toevallig gevonden muziek is. Er zit als het ware een verborgen logica in. Ik heb ook even nagedacht over deze rol, maar nu vind ik dat iedereen de kans zou moeten hebben om dit te zingen. Je bent nooit klaar met het verder uitdiepen van deze tekst en muziek.”

Toen Bartók de opera in 1911 klaar had, vond men de muziek onspeelbaar. Pas zeven jaar later ging de opera in Boedapest in première, maar een groot succes werd het niet. Zijn musici vandaag de dag technisch beter dan in 1911?

Hermus: “De partituur zou ik niet onspeelbaar willen noemen, maar een uitdaging is het zeker. Het technisch niveau van musici is inderdaad wel erg omhooggegaan. Ook onze NJO-musici, allemaal nog studierend aan het conservatorium en maximaal 26 jaar oud, spelen werkelijk fantastisch. Voor hen is het ook goed om eens een keer opera te spelen. Dat is echt een andere discipline, omdat je moet meebewegen met elke nuance, en elke ademhaling van de zangers. Toen we hier de regie-generale met pianobegeleiding hadden, zaten alle orkestmusici naar Barbara en Marc te kijken en te luisteren. Het hoefde niet, want ze waren vrij, maar ze zaten er toch maar mooi allemaal. Dat was erg ontroerend.”

Een hoge C uit het niets

In de opera zit een overweldigende climax als de vijfde deur open zwaait. Fel licht stroomt de duistere burcht binnen, staat in het libretto van Béla Balázs, en in bombastische majeur-akkoorden in de toonsoort C-groot tekent Bartók de prachtige landerijen van Blauwbaard die achter die vijfde deur tevoorschijn komen. Judith is zo verrast door de schoonheid en dat felle licht dat ze vanuit het niets een uitroep op een hoge C moet produceren. Voor een mezzosopraan een gevaarlijke plek in de partituur.

“Mezzo’s krijgen niet vaak de kans om die hoge noot te zingen”, zegt Kozelj. “Je hebt er een goede voorbereiding en behoorlijk wat moed voor nodig. Maar Bartók bouwt het orkestraal in die scène zo mooi op, dat ik me er steeds op verheug. En dan kun je je ook nog afvragen wat die hoge C eigenlijk betekent. Zingt Judith daar haar extase uit, of is het een schreeuw? Het is een wonderlijke noot. Je weet niet of die positief of negatief geladen is. Heel dubbel, zoals eigenlijk alles in deze opera. Niets is eenduidig.”

Achter de eerste deur zit een martelkamer

Waar zitten we eigenlijk naar te kijken en te luisteren? Judith wil de zeven deuren openen, Blauwbaard is heel terughoudend. “Judith wil hem redden”, denkt Kozelj. “Zij gaat het beter voor hem maken, de gordijnen in de vochtige burcht openen. Ze wil hem beter leren kennen. En dan zit er achter de eerste deur nota bene een martelkamer.”

“En op dat moment vraag ik aan haar of ze bang is”, zegt Pantus. “Zo’n vraag kan op veel verschillende manieren bedoeld zijn. Wij doen het heel realistisch, als in Bergmans film *Scènes uit een huwelijk*. Er is wel echte liefde tussen de twee, dat hoor je in het orkest. Blauwbaard is ook zacht en sereen. Zijn slotmonoloog, waarin hij al in de verleden tijd spreekt, vind ik ontroerend. Zijn laatste woorden ‘Nacht en duister’ zijn bijna een geruststelling.”

Hermus vindt vooral de kleuren die Bartók vocaal en orkestraal oproept indrukwekkend. “Het is het eerste grote werk van Bartók, en dan al meteen zo bijzonder en raak. Je kunt niet anders dan meegesleurd worden. Het raakt iets bij iedereen die het ooit heeft gezien. En dan die relatie van de toonsoorten. Het begint heel duister in fis-klein om bij de vijfde deur in C-groot uit te komen, zo ver mogelijk van fis-klein verwijderd. Om dan langzaam weer terug te keren bij de duisternis van fis-klein aan het slot. Zo onontkoombaar is het. De emotie van dit stuk zit vooral in de harmonieën.”

“De rol van Judith werkt als een magneet voor mij”, zegt Kozelj. “Als je er eenmaal mee begint, kun je er niet van afblijven.” Pantus beaamt dat. “Het is een heel intens uurtje, een daarom is dat uurtje ook genoeg. Ik heb soms echt zitten huilen tijdens de repetities.”

De encensering

Regisseur Kenza Koutchoukali wilde een reëel, menselijk en psychologisch drama neerzetten dat refereert aan de legende van Blauwbaard. “Ik wil er niet te veel duiding aan geven. De zeven deuren worden bij ons niet concreet getoond, maar met licht getoond. Er wordt heel veel niet gezegd in dit stuk. Ik zie het als een ontdekkingstocht van Blauwbaard, die op zoek is naar zichzelf. Er is een emotionele afstand tussen Blauwbaard en Judith, ook als ze elkaar aanraken. Voor mij gaat het in dit werk over jezelf afsluiten in een relatie, over hoe moeilijk het kan zijn om met een ander te zijn én bij jezelf te blijven. We merkten tijdens de voorbereidingen dat veel mensen die thematiek herkennen. Ik heb danseres Lucinda Wessels bij het project betrokken om de onderbuikgevoelens van Judith te vertegenwoordigen.”

De Hongaarse proloog is vervangen door een Nederlandse tekst van dramaturg Wout van Tongeren, geschreven door drie jonge musici uit het orkest. Zij vertellen dapper over het drama dat ze gaan spelen en over zichzelf. Tijdens het spreken begint de duistere muziek al, precies zoals Bartók het wilde. Dan stappen zij terug het orkest in en brengen de focus terug naar de muziek. Blauwbaard en Judith kunnen opkomen.

RECENSIE NRC

Diepe menselijkheid bij opera *Blauwbaard* in rauwe fabriekshal

In rauw industrieel erfgoed, de oude Melkfabriek in Arnhem, brengt het NJO een sterke productie van Béla Bartóks opera Blauwbaards burcht. Zangers Barbara Kozelj en Marc Pantus zijn geweldige solisten.

Bij de combinatie van muziektheater en industrieel erfgoed denk je al snel aan de Duitse Ruhrtriennale, het festival dat volgende week weer van start gaat in de historische fabriekshallen van het Ruhrgebied. Maar wat blijkt: in Arnhem staat de Melkfabriek en die bezit een vergelijkbare rauwe charme.



Dinsdagavond bracht Het Nationaal Jeugdorkest (NJO) er een nieuwe productie van Béla Bartóks eenakter *Blauwbaards burcht*, in het kader van Muziekzomer Gelderland. Erg gangbaar is de opera niet en het pleit voor NJO dat ze dit compacte meesterwerk aanpakken. De voorstelling is nog tot en met zaterdag te zien en het is absoluut de moeite waard om te gaan kijken.

Het festival (voorheen de NJO Muziekzomer), nog tot en met 14 augustus, is op zo'n dertig zeer diverse locaties, variërend van het voormalig zendstation in Radio Kootwijk tot een wijngaard. En dus die Melkfabriek, een stadssruïne met veel beton en staal. Via een binnenplaats bereikte je een diepe ruimte met pilaren die optimaal bespeeld werd. Het orkest van jonge talenten zat centraal, vooraan was een elementaire vloer, maar ook het achterpodium en de coulissen maakten dankzij de belichting van Teus van der Stelt deel uit van de scène. Bovendien dook danseres Lucinda Wessels telkens op, als een eenpersoons-flashmob, om de handeling van reliëf te voorzien.

Bartóks *Blauwbaard* is een psychologische remake van het sprookje van Perrault waarin Blauwbaard en zijn geliefde Judith hartstochtelijk van elkaar houden, maar verstrikt raken in het verleden. „Ben je bang?“, vraagt Blauwbaard herhaaldelijk. Er zijn de geruchten over wat hij met eerdere vrouwen heeft gedaan. Judith, sterk en onafhankelijk, eist dat hij zijn zeven gesloten deuren voor haar opent, maar ze laat zich niet intimideren door de folterkamer, de bebloede juwelen, het tranenmeer. Zij wil iets anders weten: „Hield je meer van haar dan van mij?“

Bartóks verrukkelijk rijke muziek is zowel betoverend suggestief als haast ondraaglijk expliciet – het schril verklankte bloed zie je zo voor je. Het jonge orkest speelde uitstekend onder Antony Hermus, die als geen ander een collectief kan smeden dat meer is dan de som der delen. Draggers van de voorstelling waren niettemin de beide geweldige solisten, de helder-warme mezzo Barbara Kozelj en de flexibele bariton Marc Pantus. Hun stemmen kleurden prachtig en met hun innemende spel brachten ze de karakters tot leven. In de gedetailleerde personenregie van Kenza Koutchoukali was hun liefde bovenal tragisch en schemerde door de buitenissige omstandigheden een diepe menselijkheid.

Joep Stapel

Klassiek

Blauwbaards burcht van Béla Bartók door NJO. Muzikale leiding: Antony Hermus. Regie: Kenza Koutchoukali. Gezien: 2/8 Melkfabriek Arnhem; herh. t/m 6/8. Info: muziekzomer.nl

RECENSIE DE GELDERLANDER

Melkfabriek omgetoverd tot Blauwbaards Burcht: ‘Door lugubere uitstraling is het dé perfecte locatie’

De Melkfabriek aan de Nieuwe Kade in Arnhem is deze week *Blauwbaards Burcht*. Het Nationaal Jeugdorkest (NJO) speelt die opera van Béla Bartók, met bas-bariton Marc Pantus als Hertog Blauwbaard en mezzosopraan Barbara Kozelj als zijn bruid Judith in de hoofdrollen. „De Melkfabriek is de perfecte locatie voor deze opera. Door de lugubere uitstraling.“



Bas-bariton Marc Pantus repeteert zijn rol van Blauwbaard, voorafgaand aan de uitvoering van de opera 'Blauwbaards Burcht' woensdagavond in de Melkfabriek in Arnhem. © Rolf Hensel

Antony Hermus, artistiek adviseur en vaste gastdirigent van het NJO is woensdagavond vlak voor de tweede uitvoering razend enthousiast. Die van dinsdagavond was een doorslaand succes. *Blauwbaards Burcht* wordt nog tot en met zaterdag gespeeld, maar de opera is elke avond al uitverkocht.

Warming-up

Het is een kleine twee uur voor de uitvoering, de repetitie staat op punt van beginnen. Nou ja, volgens Hermus meer een warming-up. Hij heeft 'm vanwege het warme weer uitgesteld van de middag naar kort voor aanvang. „Daar is iedereen blij mee. Veel orkestleden zijn gaan zwemmen.” Zo ook Hertog Blauwbaard zelf. „Ik ben naar zwembad Klarenbeek geweest”, zegt bas-bariton Pantus. „Maar ik zag ze hier tegenover in de Rijn ook in het water. Misschien doe ik dat morgen wel.”

Wanneer het NJO op je cv staat, gaan in de orkestwereld deuren voor je open

Een plek binnen het projectorkest dat het NJO is, is bij conservatoriumstudenten tussen de 18 en 26 jaar zeer geliefd, aldus Hermus. „Wanneer het NJO op je cv staat, gaan in de orkestwereld deuren voor je open.” Er zijn dan ook serieuze audities geweest om het orkest voor *Blauwbaards Burcht* samen te stellen.



Een plek in het Nationaal Jeugdorkest is zeer gewild. Deze violistes haalden het projectkoor voor de uitvoering van de opera 'Blauwbaards Burcht' in de Arnhemse Melkfabriek. © Rolf Hensel

Hermus: „De opera is qua partituur voor zowel de zangers als het orkest een uitdaging. Toen Bartók 'm had gecomponeerd, werd-ie beschouwd als onspeelbaar.” Met het NJO voert hij niet de oorspronkelijke versie uit, dat zou te omvangrijk worden qua orkestbezetting. „We doen het in een intieme setting. Voor het publiek is het zo ook bijzonder. De zangers komen tot twee meter afstand, dat is heel dichtbij.”

Zeven deuren

In *Blauwbaards Burcht* zitten zeven deuren die Judith wil openen. Achter elke deur ligt iets mystieks verscholen. In de uitvoering van het NJO is er niet voor gekozen een decor met zeven deuren te bouwen, maar gaat elke deur, naast in de partituur hoorbaar, door middel van lichteffecten open. „Dat is ook de reden dat we om 21.00 uur beginnen. Dan is het al wat donkerder. Anders is het onmogelijk hier alles te verduisteren”, zegt productie leider Hidde Bekkers.

Één rol mag niet onbesproken blijven: die van danseres Lucinda Wessels. „Als zij verschijnt, krijgt iedereen kippenvel”, zegt Hermus. „Alles bij elkaar maakt de opera zo'n indruk dat vrienden van mij na de uitvoering van dinsdag zeiden dat ze na de laatste noot eigenlijk nog helemaal niet klaar waren voor het applaus. Het moest nog op hen inwerken.”

De uitvoeringen van Blauwbaards Burcht zijn allemaal uitverkocht, maar de opera maakt deel uit van de Muziekzomer Gelderland die nog tot en met zondag 14 augustus duurt. Binnen dat festival zijn andere uitvoeringen waar nog wel tickets voor zijn: muziekzomer.nl.



De solisten Marc Pantus en Barbara Kozelj tijdens de repetitie in de Arnhemse Melkfabriek, woensdagavond voorafgaand aan de uitvoering van de opera 'Blauwbaards Burcht'. © Rolf Hensel

Bijlage 3 - Concerten en bezoekersaantallen NJON 2019-2022

aantal bezoekers *	2019	2020	2021	2022
NJO Wintertournee	3701	2411	0	862
Muziekzomer Gelderland, inclusief NJO en JM	13806	4279	3994	6092
NJO en JM Overige projecten	2364	0	2057	3179
Young Professionals	7598	998	9159	19248
JON	8490	1317	1662	12745
totaal	35959	9005	16872	42126

aantal concerten	2019	2020	2021	2022
NJO Wintertournee	5	5	0	3
Muziekzomer Gelderland, inclusief NJO en JM	123	17	55	66
NJO en JM Overige projecten	5	0	7	5
Young Professionals	19	11	51	84
JON	17	5	10	21
totaal	169	38	123	179

In 2022 waren de NJON betrokken bij de volgende televisie-uitzendingen: het Kinderprinsengrachtconcert (AVROTROS), ARIA (8 afleveringen, Omroep MAX) en het Kerstmuziekgala(AVROTROS). Deze programma's trokken in totaal 8.103.000 kijkers. In deze kijkcijfers zijn geen uitgestelde kijkers (online, uitzending gemist, etc.) opgenomen.

Bijlage 4 – Gecomprimeerde jaarbegroting 2023 Stichting NJON

BATEN	Begroot
OPBRENGSTEN	
Directe opbrengsten	
1.1 Deelnemersbijdragen	40.000
1.2 Publieksinkomsten	271.825
1.3 Sponsorinkomsten	33.000
1.4 Overige inkomsten	3.000
Totaal directe opbrengsten	347.825
Indirecte opbrengsten	3.000
TOTAAL OPBRENGSTEN	350.825
BIJDRAGEN UIT PRIVATE MIDDELEN	
2.1 Bijdragen van particulieren, incl. vrienden(stichting)	93.850
2.2 Totale bijdrage van private fondsen	446.000
TOTALE BIJDRAGE UIT PRIVATE MIDDELEN	539.850
SUBSIDIES/BIJDRAGEN UIT PUBLIEKE MIDDELEN	
3.1 Meerjarige activiteitensubsidie FCP	382.500
3.2 Structuele subsidie provincie(s)	259.226
3.3 en 3.4. Subsidies gemeente(n)	203.500
3.5 Overige subsidies en bijdragen	0
TOTAAL SUBSIDIES/BIJDRAGEN UIT PUBLIEKE MIDDELEN	845.226
TOTALE BATEN	1.735.901



LASTEN

4.1	Beheerlasten personeel	
	Salarissen, sociale lasten en pensioenen	-268.000
	Overige personeelkosten	-42.710
	Totaal beheerlasten personeel	-310.710
4.2	Beheerlasten materieel	
	Huisvesting	-18.900
	Kantoorkosten	-129.700
	Totaal beheerlasten materieel	-148.600
	Totaal Beheerlasten	-459.310
5.1	Activiteitenlasten personeel	
	Artistiek personeel	-174.700
	Uitvoerend personeel	-372.825
	Vorbereidend personeel	-44.450
	Ondersteunend personeel	-65.990
	Totaal activiteitenlasten personeel	-657.965
5.2	Activiteitenlasten materieel	
	Vorbereiding	-750
	Uitvoering	-619.175
	Publiciteit	-75.853
	Totaal activiteitenlasten materieel	-695.778
	Totaal Activiteitenlasten	-1.353.743
	TOTALE LASTEN	-1.813.053
	Saldo rentebaten/-lasten	-2.500
	EXPLOITATIERESULTAAT	-79.652

Jaarrekening 2022 Stichting NJON



1.1 BALANS PER 31 DECEMBER*(na bestemming resultaat)*

ACTIVA	2022	2021
	€	€
Vaste activa		
<i>Materiële vaste activa</i>		
Inventaris en inrichting	2.591	1.390
Instrumentarium	<u>14.499</u>	<u>13.399</u>
	17.091	14.789
Vlottende activa		
<i>Vorderingen</i>		
Debiteuren	38.840	18.867
Belastingen en premies sociale verzekeringen	2.016	19.141
Overige vorderingen en overlopende activa	<u>528.821</u>	<u>325.233</u>
	569.677	363.241
Liquide middelen	312.439	746.777
Totaal	<u>899.207</u>	<u>1.124.807</u>
PASSIVA		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	384.760	503.837
Best.reserve Provincie Gelderland	-	21.008
Best.reserve lasten / gederfde baten COVID-19	123.962	319.279
Bestemmingsfonds Instrumentarium	<u>12.046</u>	<u>10.000</u>
	520.768	854.124
Kortlopende schulden		
Crediteuren	92.729	33.407
Belastingen en premies sociale verzekeringen	31.610	14.348
Overige schulden en overlopende passiva	<u>254.101</u>	<u>222.928</u>
	378.439	270.683
Totaal	<u>899.207</u>	<u>1.124.807</u>

1.2 CATEGORIALE EXPLOITATIEREKENING

BATEN	huidig boekjaar €	begroting €	vorig boekjaar €
OPBRENGSTEN			
Directe opbrengsten			
A.1 Deelnemersbijdragen	43.094	54.000	23.593
A.2 Publieksinkomsten	534.874	290.000	296.592
A.3 Sponsorinkomsten			
waarvan sponsoring in natura	-	-	-
waarvan overige sponsorinkomsten	12.179	40.000	11.650
A.4 Overige inkomsten	8.000	30.000	8.975
Totaal directe opbrengsten	598.147	414.000	340.810
Indirecte opbrengsten	7.579	4.000	1.659
TOTAAL OPBRENGSTEN	605.727	418.000	342.469
BIJDRAGEN UIT PRIVATE MIDDELEN			
B.1 Bijdragen particulieren & vriendenstichting	100.723	58.000	25.033
B.2 Bijdragen van private fondsen	434.200	370.000	303.500
TOTALE BIJDRAGE UIT PRIVATE MIDDELEN	534.923	428.000	328.533
SUBSIDIES/BIJDRAGEN UIT PUBLIEKE MIDDELEN			
C.1 Meerjarige activiteitsubsidie FCP	543.900	375.000	774.015
C.2 Structurele subsidie provincie(s)	249.977	246.000	245.799
C.3 Structurele subsidie gemeente(n)	207.971	208.500	205.197
C.4 Incidentele subsidie gemeente(n)	17.500	42.000	32.500
C.5 Overige subsidies en bijdragen	-	150.000	-
TOTAAL SUBSIDIES/BIJDRAGEN UIT PUBLIEKE MIDDELEN	1.019.348	1.021.500	1.257.511
TOTALE BATEN	2.159.997	1.867.500	1.928.513

LASTEN

	huidig boekjaar €	begroting €	vorig boekjaar €
D.1 Beheerlasten personeel	300.431	300.125	206.916
D.2 Beheerlasten materieel	137.634	157.350	132.664
Totaal Beheerlasten	438.065	457.475	339.580
E.1 Activiteitenlasten personeel	1.190.433	765.035	856.691
E.2 Activiteitenlasten materieel	862.030	750.570	545.498
Totaal Activiteitenlasten	2.052.462	1.515.605	1.402.189
TOTALE LASTEN	2.490.527	1.973.080	1.741.769
Saldo rentebaten/-lasten	-2.826	-3.000	-2.786
EXPLOITATIERESULTAAT	-333.356	-108.580	183.958

RESULTAATBESTEMMING

Mutatie algemene reserve	-119.077	2.000	205.360
Mutatie best.reserve Provincie Gelderland	-21.008	0	18.252
Mutatie best.res. lasten & ged. baten COVID-19	-195.317	-108.580	-37.654
Mutatie bestemmingfonds instrumentarium	2.046	-2.000	-2.000
	-333.356	-108.580	183.958

Bedrijfsvoering

	FTE		€		
	Huidig boekjaar	Vorig boekjaar	Huidig boekjaar	Begroting	Vorig boekjaar
Totale personele inzet	10,55	9,67	685.277	620.014	610.158
Waarvan vast contract	6,46	8,19	465.741	444.514	555.816
Waarvan tijdelijk contract	4,09	1,47	219.536	175.500	54.342



1.3 KASSTROOMOVERZICHT

	2022 €	2021 €
<i>Kasstroom uit operationele activiteiten</i>		
Resultaat gewone bedrijfsuitoefening	-333.356	183.958
Afschrijvingen materiële vaste activa	4.107	4.455
Bruto kasstroom uit operationele activiteiten	-329.248	188.413
Mutatie vorderingen	-206.436	-254.659
Mutatie kortlopende schulden	107.756	68.167
Netto kasstroom uit operationele activiteiten	-98.680	-186.492
<i>Kasstroom uit financieringsactiviteiten</i>		
Mutatie langlopende schuld	0	0
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	0	0
<i>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</i>		
Investerings in materiële vaste activa	-6.409	-660
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-6.409	-660
Mutatie liquide middelen	-434.337	1.261
Liquide middelen einde boekjaar	312.439	746.777
Liquide middelen begin boekjaar	746.777	745.517
Mutatie liquide middelen	-434.338	1.260

1.4 ALGEMENE TOELICHTING OP DE JAARREKENING

(bedragen in euro's)

Algemeen

Aard der activiteiten

De stichting heeft ten doel het bevorderen van de muziekbeoefening in ruime zin door jonge musici (begaafde amateurs en aankomende beroepsmusici) de gelegenheid te bieden zich te bekwamen in orkest- en ensemblespel en concerten te geven op een naar professionele maatstaven verantwoord niveau en het organiseren van concerten en muziekfestivals, waaronder een jaarlijks muziekfestival in de provincie Gelderland.

Continuïteit

De jaarrekening is opgesteld op basis van de continuïteitsveronderstelling. De NJON wordt structureel meerjarig gesteund door de gemeente Apeldoorn, provincie Gelderland en het Fonds Cultuurparticipatie (FCP). FCP is echter van mening dat een belangrijk deel van de NJON activiteiten, namelijk projecten voor muziekvakstudenten, minder goed binnen hun doelstellingen passen, omdat ze van mening is dat deze deelnemers geen amateurs meer zijn. Het andere rijksfonds, het Fonds Podiumkunsten, beschouwt hen echter ook niet als professionals wat voor hen juist voorwaarde voor subsidieverstrekking is. Dit probleem geldt ook voor andere rijksregelingen waardoor de NJON tussen wal en schip dreigen te vallen. De toekenning van FCP over de periode 2021 - 2024 is om deze reden al 29% lager dan voorgaande beleidsperiode en het fonds gaf in november 2022 aan voor de periode 2025-2028 geen ruimte voor deze activiteiten binnen hun regeling Talentontwikkeling en Festivals meer te zien. Tot 2024 is de subsidiekorting nog grotendeels op te vangen met kleinere beleidsaanpassingen en is de continuïteit van NJON niet in gevaar. Voor de periode vanaf 2025 zal echter in overleg met de rijksfondsen, het ministerie van OCW en de Raad voor Cultuur een oplossing gevonden moeten worden voor de weeffout in de financieringsstructuur, zodat voldoende rijkssubsidie voor de NJON ook dan gewaarborgd kan worden. Hiervoor zijn de NJON een lobby gestart die breed vanuit de sector, de gemeente Apeldoorn, provincie Gelderland en anderen wordt gesteund.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat het bestuur van stichting NJON zich over verschillende zaken een oordeel vormt en dat het bestuur schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen en schulden, als financiële derivaten verstaan. Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost. De stichting maakt geen gebruik van afgeleide financiële instrumenten (derivaten).

Verbonden partijen

De stichtingen Vrienden van het NJON en Vrienden van het JON kunnen aangemerkt worden als een verbonden partij.



Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

De jaarrekening is opgesteld conform RJ 640 "Organisaties zonder winststreven" en de aanwijzingen die het Fonds voor Cultuurparticipatie in het handboek verantwoording meerjarige activiteitsubsidies heeft gegeven. De vergelijkende cijfers zijn waar nodig geherrubriceerd om een vergelijking met het huidige boekjaar mogelijk te maken.

Voor zover niet anders is vermeld zijn de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Vaste activa

Materiële vaste activa

De aanschaffingen worden geactiveerd en gewaardeerd op aanschaffingswaarde, verminderd met lineair berekende afschrijvingen op basis van economische levensduur.

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd op nominale waarde, voor zover noodzakelijk onder aftrek van een voorziening voor het risico van oninbaarheid.

Eigen vermogen

Bestemmingsreserve lasten & gederfde baten COVID-19

De bestemmingsreserve is door het bestuur van de stichting ingesteld ter aanwending van de door het Fonds voor Cultuur Participatie in het boekjaar 2020, 2021 en 2022 verstrekte en slechts gedeeltelijk aangewende aanvullende ondersteuning voor lasten en gederfde baten vanwege COVID-19, welke aanwending conform het bestuursbesluit d.d. 15 februari 2022 zal geschieden in opvolgende boekjaren om, ondanks aanvullende lasten en/of gederfde baten a.g.v. COVID-19, de doelstellingen van de stichting te behartigen.

Bestemmingsfonds Instrumentarium

Dit betreft bijdragen van het Frank van der Wal fonds, Prins Bernhard Cultuurfonds, het K.F.Hein Fonds, via crowdfunding en de Louisa van der Velden stichting ten behoeve van de aanschaf van nieuw slagwerkinstrumentarium. De jaarlijkse vrijval van dit fonds is gelijk aan de afschrijvingstermijn van 10 jaar. In tegenstelling tot de voorgestelde verwerkingwijze van deze bijdrage volgens het handboek verantwoording cultuursubsidies (opnemen als langlopende schuld onder de noemer 'investeringsubsidies'), is ervoor gekozen Richtlijn 640 te volgen en de bijdrage te verwerken als bestemmingsfonds. Als gevolg van de vereisten in deze richtlijn is de onttrekking aan het bestemmingsfonds verwerkt in de resultaatbestemming.

Bestemmingsreserve Provincie Gelderland

Dit betreft een bestemmingsreserve welke wordt aangehouden ten behoeve van de Provincie Gelderland ter zake van gelden die zijn aangemerkt als nog niet besteed deel van de door Provincie Gelderland verstrekte subsidie.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de langlopende schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Langlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de geschatte looptijd van de langlopende schulden in de staat van baten en lasten als interestlast verwerkt.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Daar waar geen sprake is van (dis)agio en transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

De in de exploitatierekening opgenomen baten zijn opgenomen indien en voor zover zij in het boekjaar zijn verwezenlijkt. De kosten betreffen de op het jaar betrekking hebbende kosten en afschrijvingen.

De afschrijvingen op de materiële vaste activa worden berekend door middel van vaste percentages van de aanschaffingswaarde op basis van verwachte economische levensduur.

De ontvangen NOW-steun wordt verantwoord als vermindering van de personeelslasten.

Pensioenregeling

De stichting heeft haar werknemers pensioen toegezegd. Deze toezegging is ondergebracht bij een bedrijfstakpensioenfonds (PFZW). Deze toezegging wordt, conform de in de Richtlijnen voor jaarverslaglegging aangereikte vereenvoudiging, in de jaarrekening verwerkt als een toegezegde bijdrageregeling. De stichting heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bedragen anders dan hogere toekomstige premies, zodat de over het boekjaar verschuldigde premies als kosten worden verantwoord. Informatie over een eventueel overschot of tekort in het bedrijfstakpensioenfonds en de gevolgen hiervan voor de stichting in de toekomst, is niet beschikbaar.

1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

1.5.1 Vaste activa

1.5.1.1 Materiële vaste activa

	<u>inventaris & inrichting</u>	<u>instru- mentarium</u>
Stand per 1 januari 2022		
Aanschafwaarde	4.669	37.253
Cumulatieve afschrijving	<u>-3.279</u>	<u>-23.854</u>
Boekwaarde	<u>1.390</u>	<u>13.399</u>
Mutaties in boekjaar		
Investerings	1.914	4.495
Desinvesteringen	-1.290	-7.779
Cumulatieve afschrijvingen desinvesteringen	1.290	7.779
Afschrijvingen	<u>-712</u>	<u>-3.394</u>
Saldo	<u>1.202</u>	<u>1.101</u>
Stand per 31 december 2022		
Aanschafwaarde	5.293	33.969
Cumulatieve afschrijving	<u>-2.702</u>	<u>-19.470</u>
Boekwaarde	<u>2.591</u>	<u>14.499</u>
<i>Afschrijvingspercentages op jaarbasis</i>	<i>10%-20%</i>	

1.5.2 Vlottende activa

1.5.2.1 Debiteuren

	31-12-2022	31-12-2021
Nominale waarde uitstaande vorderingen	38.840	18.867
Af: voorziening wegens oninbaarheid	-	-
	<u>38.840</u>	<u>18.867</u>

1.5.2.2 Belastingen en premies sociale verzekeringen

Omzetbelasting	2.016	19.141
Pensioenpremies	-	-
	<u>2.016</u>	<u>19.141</u>

1.5.2.3 Overige vorderingen en overlopende activa

Te ontvangen bedragen NJO Muziekzomer 2022 / 2021	50.000	1.531
Vooruitbetaalde kosten NJO Winter Tournee 2023 / 2022	28.066	28.801
Te ontvangen bijdrage PBCF Jong Metropole 2022	105.000	-
Vooruitbetaalde kosten JON Zomer Tournee 2022	-	2.000
Overige vooruitbetaalde kosten	3.600	2.804
Nog te ontvangen uitkopen en recettes	-	36.876
Nog te ontvangen subsidies	-	202.000
Te ontvangen bedragen JON Winter Tournee 2022	7.028	-
Nog te ontvangen NOW	-	29.805
Te ontvangen overige NJO, te weten		
- Nog te ontvangen bijdrage PBCF	45.000	-
- Nog te ontvangen inzake Operettaland	84.088	-
- Overige NJO	17.308	-
Te ontvangen overige JON	4.067	-
Te ontvangen overige NJON, te weten		
- Nog te ontvangen coronasteun FCP 2022	147.000	-
- Overige NJON	30.674	-
Overigen	<u>6.990</u>	<u>21.416</u>
	<u>528.821</u>	<u>325.233</u>

1.5.2.4 Liquide middelen

Betreft het totaal van de kasmiddelen en de direct opeisbare saldi bij bankinstellingen.

1.5.3. Eigen vermogen

1.5.3.1 Algemene reserve

Het verloop van het kapitaal is als volgt:

	2022	2021
Stand per 1 januari	503.837	298.478
Resultaatbestemming	-119.077	205.359
Stand per 31 december	<u>384.760</u>	<u>503.837</u>

1.5.3.2 Bestemmingsreserve provincie Gelderland

Het verloop van deze reserve is als volgt:

Stand 1 januari	21.008	2.756
Resultaatbestemming conform beschikking boekjaar 2020 en 2021	-	18.252
Resultaatbestemming 2022	-21.008	-
Stand 31 december	<u>-</u>	<u>21.008</u>

Dit betreft een bestemmingsreserve welke wordt aangehouden ten behoeve van de Provincie Gelderland ter zake van gelden die zijn aangemerkt als nog niet besteed deel van de door Provincie Gelderland verstrekte subsidie. De hoogte van het deel van de gelden dat nog niet is besteed wordt berekend naar rato van de totale lasten van Stichting NJON ten opzichte van de totale baten. De resultaatbestemming 2022 wordt na afloop van het boekjaar door de Provincie vastgesteld.

1.5.3.3 Bestemmingsreserve lasten & gederfde baten COVID-19

Het verloop van deze reserve is als volgt:

Stand 1 januari	319.279	356.933
Toevoeging	147.000	273.900
Onttrekking	-342.317	-311.554
Stand 31 december	<u>123.962</u>	<u>319.279</u>

De bestemmingsreserve is door het bestuur van de stichting ingesteld ter aanwending van de door het Fonds voor Cultuur Participatie (FCP) in het boekjaar 2021 en 2022 verstrekte en slechts gedeeltelijke aangewende aanvullende ondersteuning voor lasten en gederfde baten vanwege COVID-19. Aan de reserve worden toegevoegd de door het FCP in dit kader beschikbaar gestelde bedragen. Lasten en gederfde baten in het kader van COVID-19 worden in mindering gebracht op de reserve.

1.5.3.4 Bestemmingsfonds Instrumentarium

Het verloop van dit fonds is als volgt:

	2022	2021
Stand 1 januari	10.000	12.000
Resultaatbestemming	2.046	-2.000
Stand 31 december	12.046	10.000

1.5.4 Kortlopende schulden

31-12-2022	31-12-2021
------------	------------

1.5.4.1 Belastingen en premies sociale verzekeringen

Loonheffingen	16.731	14.348
Pensioenpremies	14.879	-
	31.610	14.348

1.5.4.2 Overige schulden en overlopende passiva

Reservering vakantiegelden en -dagen	32.265	34.665
Vooruitontvangen / terug te betalen JON eigen bijdragen	29.008	43.231
Te betalen bedragen JON Winter Tournee 2022 / 2021	41.130	11.519
Te betalen bedragen NJO Muziek Zomer 2022 / 2021	69.596	9.034
Te betalen bedragen Jong Metropole Wintertournee 2022	14.570	-
Overige nog te betalen kosten	67.532	124.480
	254.101	222.929

1.5.5 Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

De stichting wordt op basis van de Deelregeling meerjarige activiteitsubsidies gesubsidieerd door het Fonds voor Cultuurparticipatie (FCP). Door het fonds is voor 2021 tot en met 2024 een subsidie van € 1.500.000 beschikbaar gesteld.

De stichting heeft verplichtingen inzake huur(koop) contracten inzake huisvesting en kantoorapparatuur ten bedrage van circa € 30.000 per jaar.

1.6 TOELICHTING OP DE CATEGORIALE EXPLOITATIEREKENING

(bedragen in euro's)

1.6.1 Resultaat en verschillen t.o.v. begroting

1.6.1.1 Resultaat

	2022
Netto exploitatielasten inclusief rente	2.493.353
De eigen inkomsten bedragen	1.140.649
De ontvangen subsidies bedragen	1.019.348
Het saldo bedraagt	333.356-
Het percentage eigen inkomsten op het totaal van de baten is	53%

1.6.1.2 Verschillen ten opzichte van de begroting

begroot saldo	-108.580
werkelijk saldo	-333.356
verschil t.o.v. begroting	-224.776

Een globale specificatie van de verschillen tussen het resultaat en de begroting luidt:

	rekening	begroting	verschil
- directe opbrengsten	598.147	414.000	184.147
- indirecte opbrengsten	7.579	4.000	3.579
- subsidies/bijdragen uit publieke middelen	1.019.348	1.021.500	-2.152
- bijdragen uit private middelen	534.923	428.000	106.923
- beheerlasten personeel	300.431	300.125	-306
- beheerlasten materieel	137.634	157.350	19.716
- activiteitenlasten personeel	1.190.433	765.035	-425.398
- activiteitenlasten materieel	862.030	750.570	-111.460
- financiële baten en lasten	-2.826	-3.000	174
	-333.356	-108.580	-224.776

Directe opbrengsten

In 2022 hebben diverse 'extra' projecten plaatsgevonden. Dit betreffen de projecten voor Young Professionals die in samenwerking met o.a. de Nationale Opera, Opera Zuid en Medialane zijn gerealiseerd en zijn kostendekkend. Deze projecten waren eind 2021 nog niet definitief vastgelegd en daarom ook niet in de begroting 2022 opgenomen.

Subsidies / bijdragen uit publieke middelen en bijdragen uit private middelen

In de begroting is onder 'overige subsidies en bijdragen' in de post subsidies / bijdragen uit publieke middelen een bedrag van € 150.000 opgenomen. Dit bedrag is te beschouwen als reparatie op de lagere bijdrage die de NJON voor de periode van 2021 - 2024 jaarlijks mag ontvangen van het FCP. Deze reparatie is gedeeltelijk ingevuld door een bijdrage van het Prins Bernard Cultuurfonds voor de violisten van het NJO en die is opgenomen bij bijdragen uit private middelen. Voorts hebben de NJON m.b.t. het boekjaar 2022 via het FCP een extra bijdrage ontvangen vanuit het Coronasteunpakket 5 van € 147.000 en een loon- en prijsbijstelling van € 21.900.

Activiteitenlasten personeel en activiteitenlasten materieel

De activiteitenlasten personeel en materieel zijn hoger dan begroot o.a. door Young Professional projecten die bij het maken van de begroting nog niet gepland waren en daarom niet opgenomen in de begroting. De lasten voor deze projecten bestaan met name uit honoraria voor musici en reis- en verblijfskosten. Deze projecten worden alleen gerealiseerd als ze kostendekkend zijn. Daarnaast is, als onderdeel van de Muziekzomer Gelderland, een extra opera-productie (Blauwbaards Burcht) in eigen beheer gerealiseerd. De lasten voor deze opera waren gedeeltelijk opgenomen in de begroting voor 2022. Ook de lasten voor de Zomertournee waren hoger dan begroot. Dit betrof met name de reis- en verblijfskosten voor musici en staf van het Jeugdorkest Nederland.

1.6.1 Directe opbrengsten

	rekening 2022	begroting 2022	rekening 2021
A.2 Publieksinkomsten			
Recette	108.771	125.000	60.469
Uitkoopsommen	426.102	165.000	236.123
	<u>534.874</u>	<u>290.000</u>	<u>296.592</u>
A.4 Overige inkomsten			
Co-producties	8.000	30.000	8.975
	<u>8.000</u>	<u>30.000</u>	<u>8.975</u>
INDIRECTE OPBRENGSTEN			
Verhuur instrumenten	2.387	2.000	1.545
Overige	5.192	2.000	114
	<u>7.579</u>	<u>4.000</u>	<u>1.659</u>

1.6.2 Bijdragen uit private middelen

B.2 Bijdragen van private fondsen

Prins Bernhard Cultuur Fonds	325.000	227.500	202.000
Van den Broek Lohman Fonds	25.000	25.000	25.000
Stichting VSB Fonds	30.000	30.000	-
Toeristisch Platform Apeldoorn	-	-	10.000
Stichting BOO	-	-	7.500
Frank van der Wal Fonds	19.700	15.000	30.000
Stg. Cultuurfonds BNG	20.000	20.000	20.000
Fonds Podiumkunsten	11.000	11.000	-
Overigen	3.500	41.500	9.000
	<u>434.200</u>	<u>370.000</u>	<u>303.500</u>

De subsidieverstrekking FCP wordt definitief vastgesteld in het volgende boekjaar.

1.6.3 Subsidies/bijdragen uit publieke middelen

	rekening 2022	begroting 2022	rekening 2021
C.1 Meerjarige activiteitsubsidie FCP			
Activiteitsubsidie FCP	375.000	375.000	375.000
Coronasteun FCP	147.000	-	273.900
Overige subsidie FCP	21.900	-	125.115
	<u>543.900</u>	<u>375.000</u>	<u>774.015</u>

De subsidieverstrekking FCP wordt definitief vastgesteld in het volgende boekjaar.

C.2 Subsidies Provincies

Provincie Gelderland	249.977	246.000	245.799
	<u>249.977</u>	<u>246.000</u>	<u>245.799</u>

De subsidieverstrekking Provincie Gelderland wordt definitief vastgesteld in het volgende boekjaar.

C.3 Structurele subsidie gemeenten

Gemeente Apeldoorn	165.971	166.500	163.197
Gemeente Arnhem	42.000	42.000	42.000
	<u>207.971</u>	<u>208.500</u>	<u>205.197</u>

De subsidieverstrekking Gemeenten Apeldoorn en Arnhem wordt definitief vastgesteld in het volgende boekjaar.

C.4 Incidentele subsidie gemeenten

Gemeente Zutphen	5.000	5.000	6.500
Gemeente Enschede	3.500	5.000	5.000
Gemeente Ede	8.000	8.000	8.000
Gemeente Berg en Dal	1.000	1.000	1.000
Gemeente Nijmegen	-	12.000	12.000
Overigen	-	11.000	-
	<u>17.500</u>	<u>42.000</u>	<u>32.500</u>

1.6.4 Beheerlasten

	rekening 2022	begroting 2022	rekening 2021
D.1 Beheerlasten personeel			
Directie	141.602	130.500	120.962
Secretariaat en overig personeel beheer	121.214	126.500	31.066
Overige personeelslasten	37.615	43.125	54.888
	<u>300.431</u>	<u>300.125</u>	<u>206.916</u>
D.1.1 Directie			
Salaris	129.162	105.000	97.428
Sociale lasten	15.318	10.500	10.138
Pensioenlasten	18.565	15.000	13.396
Ontvangen ziektegelden	-21.443	-	-
	<u>141.602</u>	<u>130.500</u>	<u>120.962</u>

Verantwoording uit hoofde van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publiek en semipublieke sector (WNT)

Bezoldiging topfunctionarissen met
dienstbetrekking:

Gegevens 2022

	Ewout van Dingstee	Wim Vos
Functiegegevens		
Functie	Directeur	Directeur
Aanvang en einde functieervulling in boekjaar	01-01/31-12	13-06/30-11
Deeltijdfactor in fte	1,0	0,6
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	103.042	26.120
Beloningen betaalbaar op termijn	15.061	3.504
Totale bezoldiging	<u>118.103</u>	<u>29.624</u>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	<u>216.000</u>	<u>59.400</u>

Gegevens 2021

	<u>Ewout van Dingstee</u>
Functie	Directeur
Aanvang en einde functie vervulling in boekjaar	01-01/31-12
Deeltijdfactor in fte	1,0
Dienstbetrekking	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	97.428
Beloningen betaalbaar op termijn	<u>13.396</u>
Totale bezoldiging 2021	<u><u>110.824</u></u>
Inididueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	<u><u>209.000</u></u>

De Raad van Toezicht is onbezoldigd. Voor reis- en onkosten wordt een vaste vergoeding van € 100 per persoon per jaar verstrekt.

De volgende personen zijn topfunctionarissen met een totale bezoldiging van minder dan € 1.800:

<u>Naam functionaris</u>	<u>Functie</u>
R.C. Kieft	Voorzitter Raad van Toezicht
H.A.M. Beerten	Vice-voorzitter Raad van Toezicht
J. Hetebrij	Lid Raad van Toezicht
A.H.C.M. Janssen	Lid Raad van Toezicht
F.A. Woldegiorgis	Lid Raad van Toezicht

	<u>rekening 2022</u>	<u>begroting 2022</u>	<u>rekening 2021</u>
D.1.2 Secretariaat en overig personeel beheer			
Salaris	98.889	100.500	100.876
Sociale lasten	13.568	13.500	16.608
Pensioenlasten	13.235	12.500	9.006
Ontvangen ziektegeden en NOW	<u>-4.478</u>	<u>-</u>	<u>-95.424</u>
	<u><u>121.214</u></u>	<u><u>126.500</u></u>	<u><u>31.066</u></u>

D.1.3 Overige personeelslasten

Ziekte wetverzekering	11.040	12.500	11.921
Reis- en verblijfkosten	23.821	21.625	13.201
Opleidingskosten	4.061	2.000	3.739
Overige personeelskosten	<u>-1.306</u>	<u>7.000</u>	<u>26.027</u>
	<u><u>37.615</u></u>	<u><u>43.125</u></u>	<u><u>54.888</u></u>

D.2 Beheerlasten materieel

	rekening 2022	begroting 2022	rekening 2021
D.2.1 Huisvesting	17.644	18.750	17.020
D.2.2 Kantoorkosten	119.989	138.600	115.644
	<u>137.634</u>	<u>157.350</u>	<u>132.664</u>
D.2.2 Kantoorkosten			
Kantoorbenodigdheden	988	1.500	524
Kopieermateriaal	9.546	10.000	9.031
Porti	340	1.500	1.023
Telefoon	4.610	4.750	5.071
Verzekeringen	4.536	4.300	4.721
Accountant, controlling en administratie	49.149	49.750	51.953
Advieskosten derden	4.878	3.000	5.501
Abonnementen en contributies	4.356	5.600	3.757
Afschrijvingen	4.107	6.000	4.455
Kleine aanschaffingen/klein onderhoud	1.625	1.700	380
Automatisering	24.553	30.000	19.192
Ticketing	5.539	13.700	4.172
Overige	5.761	6.800	5.864
	<u>119.989</u>	<u>138.600</u>	<u>115.644</u>

1.6.5 Activiteitenlasten

E.1 Activiteitenlasten personeel

E.1.1 Artistiek personeel	586.629	244.050	356.701
E.1.2 Uitvoerend personeel	437.751	381.350	421.651
E.1.3 Voorbereidend personeel	55.779	58.200	20.271
E.1.4 Ondersteunend personeel	110.273	81.435	58.069
	<u>1.190.433</u>	<u>765.035</u>	<u>856.692</u>

E.2 Activiteitenlasten materieel

	rekening 2022	begroting 2022	rekening 2021
E.2.1 Voorbereiding	113	750	958
E.2.2 Uitvoering	738.949	636.620	459.714
E.2.3 Publiciteit	122.967	113.200	84.827
	<u>862.030</u>	<u>750.570</u>	<u>545.499</u>
E.2.1 Voorbereiding			
Verzekering instrumenten	93	750	334
Onderhoud instrumenten	20	-	625
	<u>113</u>	<u>750</u>	<u>959</u>
E.2.2 Uitvoering			
Zaalhuur	76.561	86.900	61.075
Huur instrumenten	12.405	15.950	19.033
Vervoer instrumenten	45.528	41.400	25.864
Huur en koop muziekmateriaal	23.056	17.600	9.115
Productiekosten (incl. techniek)	123.838	71.840	81.764
Verblijfkosten	325.820	267.905	189.040
Reiskosten	118.522	125.925	60.402
Overige	623	1.600	571
Prijzen en awards	12.500	7.500	12.500
Afboekingen facturaties	97	-	349
	<u>738.949</u>	<u>636.620</u>	<u>459.713</u>

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die van invloed zijn op de waardering van activa en passiva per balansdatum.

1.7 ONDERTEKENING BESTUUR EN RAAD VAN TOEZICHT

Apeldoorn, 20 maart 2023,

Directeur / bestuurder:

Ewout van Dingstee

Raad van Toezicht:

R.C. Kieft (voorzitter)

H.A.M. Beerten (vice-voorzitter)

J. Hetebrij

A.H.C.M. Janssen

F.A. Woldegiorgis

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur en de Raad van Toezicht van Stichting Nationale Jeugdorkesten Nederland

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van Stichting Nationale Jeugdorkesten Nederland te Apeldoorn gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Nationale Jeugdorkesten Nederland per 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met de in Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640 "Organisaties-zonder-winststreven", de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens publieke en semipublieke sector, de voorschriften uit het Handboek Regeling meerjarige subsidies Fonds voor Cultuurparticipatie 2021-2024 en de voorschriften volgens de subsidievoorwaarden van de Provincie Gelderland.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting NJON op 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 "Organisaties-zonder-winststreven", de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens publieke en semipublieke sector, de voorschriften uit het Handboek Regeling meerjarige subsidies Fonds voor Cultuurparticipatie 2021-2024 en de voorschriften volgens de subsidievoorwaarden van de Provincie Gelderland;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2022 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in Handboek Regeling meerjarige subsidies Fonds voor Cultuurparticipatie 2021-2024.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2022;
2. de exploitatierekening over 2022; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

boon registeraccountants bv

Christiaan Geurtsweg 1
Postbus 175
7300 AD Apeldoorn

055 – 5 498 500
www.boon.nl
boon@boon.nl

IBAN NL44 INGB 0653 3437 95
BIC INGBNL2A
KvK 08043713

BTW NL0085.04.076.B.01
Beconnummer 11 88 86
AFM-vergunning 13000199

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen, het Controleprotocol Wet normering topinkomens, het Controleprotocol behorend bij de Regeling meerjarige subsidies Fonds voor Cultuurparticipatie 2021-2024 (versie 1.0) en het Controleprotocol 2015 ten behoeve van incidentele subsidies van de Provincie Gelderland vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Nationale Jeugdorkesten Nederland zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2022 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag in overeenstemming met RJ-Richtlijn 640 "Organisaties-zonder-winststreven".

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640 “Organisaties-zonder-winststreven”. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen alsmede de Beleidsregels toepassing WNT, inclusief het Controleprotocol Wet normering topinkomens, het Controleprotocol behorend bij de Regeling meerjarige subsidies Fonds voor Cultuurparticipatie 2021-2024 (versie 1.0) en het Controleprotocol 2015 ten behoeve van incidentele subsidies van de Provincie Gelderland.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn,het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Apeldoorn, 20 maart 2023
Boon Registeraccountants B.V.

C.S. Lans MSc RA

Prestatieoverzicht 2022



Aantal activiteiten		Omschrijving activiteit	Aantal deelnemers		Aantal bezoekers		
aanvraag/ afgesproken	realisatie		aanvraag/ afgesproken	realisatie	aanvraag/ afgesproken	realisatie	kijkcijfers
3	4	Jaarlijks zijn er drie auditieperiodes: 1 voor het Jeugdorkest Nederland en 2 voor het Nationaal Jeugdorkest. De audities vormen onderdeel van het talentontwikkelingstraject	600	820	0	0	nvt
5	6	Orkestprojecten met muzikale en samenspel-coaching, repetities en concerten en daarnaast aanvullende coachings op het gebied van o.a. musicologische achtergronden, fysieke en mentale gezondheid, blessurepreventie, carrièreontwikkeling, ondernemerschap, profilering en marketing, tevens regelmatig internationale tournees: jaarlijks 2 orkestprojecten Jeugdorkest Nederland en minimaal 3 orkestprojecten Nationaal Jeugdorkest (nb. bezoekersaantallen van concerten van de orkestprojecten tijdens de NJO Muziekzomer Gelderland aldaar (bij activiteit 3) opgenomen).	225	367	3.000	8.439	nvt
1	1	NJO Muziekzomer Gelderland: festival met circa 65 voorstellingen en concerten (ook interdisciplinair) van orkesten, opera, kamermuziek, kindervoorstellingen en programma's met dans, theater en film op veelal ongebruikelijke locaties als industrieel erfgoed, landgoederen, musea en in de openlucht. Klassiek, jazz,	60	75	5.000	6.092	nvt

		improvisatie en nieuwe muziek staan, ook in mengvormen, centraal. Vrijwel alle programma's nieuw ontwikkeld waarbij het totale proces van ontwikkelen, repeteren en (meestal meermaals) uitvoeren voor publiek. (nb: aantal deelnemers orkesten tijdens het festival opgenomen bij orkestprojecten (2e activiteit)).						
30	31	Diverse samenwerkingsprojecten, waaronder participatieprojecten, kamermuziekprojecten, Jong Metropole (i.s.m. Metropole Orkest en Nationaal Jeugd Jazz Orkest, grotendeels gefinancierd door Prins Bernhard Cultuurfonds en Keep an Eye Foundation), samenwerkingsprojecten met professionele podiumkunstorganisaties, internationale uitwisselingen.	120	386	5.000	27.595	8.103.000	

Toelichting:

1. Naast 1 auditieronde voor het JON en 2 voor het NJO werd ook een aparte auditieronde voor deelname aan Jong Metropole gerealiseerd.

Deze ronde en de deelnemers eraan zijn opgenomen.

deelnemers leeftijd per 1-8-2022

Deelnemerslijst 2022 Jeugdorkest Nederland						
Provincie	aantal deelnemers jonger dan 8	aantal deelnemers vanaf 8 tot 12	aantal deelnemers vanaf 12 tot 19	aantal deelnemers vanaf 19 tot 24	aantal deelnemers van 24 jaar en ouder	totaal aantal deelnemers uit deze provincie
Groningen	0	0	0	2	0	2
Friesland	0	0	2	3	0	5
Drenthe	0	0	0	0	0	0
Overijssel	0	0	1	4	0	5
Gelderland	0	0	1	2	0	3
Flevoland	0	0	0	0	0	0
Utrecht	0	0	4	8	0	12
Noord-Holland	0	0	9	10	0	19
Zuid-Holland	0	0	5	19	0	24
Zeeland	0	0	0	0	0	0
Noord-Brabant	0	0	0	4	0	4
Limburg	0	0	3	1	0	4
buitenland	0	0	0	1	0	1
Totaal	0	0	25	54	0	79

Toelichting

Wij beschikken alleen over de adressen van de leden van het Jeugdorkest Nederland waar zij momenteel wonen. Vaak verhuist een lid dat ervoor kiest zich verder te bekwamen op zijn/haar instrument hiervoor naar de randstad waar muziekonderwijs op hoger niveau gevolgd kan worden. Dat deze leden zijn opgegroeid in andere provincies van Nederland dan waar ze nu wonen is daarom in deze deelnemerslijst niet zichtbaar en verklaart deels ook het hogere aantal deelnemers uit de randstad-provincies.